Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (ôsma komora)

z 26. mája 2016*

„Štátna pomoc — Petrolejársky výskum — Implicitná a neobmedzená štátna záruka poskytnutá Institut français du pétrole (IFP) priznaním právneho postavenia verejnej inštitúcie priemyselnej a obchodnej povahy (EPIC) — Výhoda — Domnienka výhody“

V spojených veciach T-479/11 a T-157/12,

Francúzska republika, v zastúpení: pôvodne E. Belliard, G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha a J. Gstalter, neskôr E. Belliard, G. de Bergues, J. Gstalter a S. Menez, neskôr G. de Bergues, S. Menez, D. Colas a J. Bousin, a napokon G. de Bergues, D. Colas a J. Bousin, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa vo veci T-479/11,

IFP Énergies nouvelles, so sídlom v Rueil-Malmaison (Francúzsko), v zastúpení: pôvodne: É. Morgan de Rivery a A. Noël-Baron, neskôr É. Morgan de Rivery a E. Lagathu, advokáti,

žalobkyňa vo veci T-157/12,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: B. Stromsky, D. Grespan a K. Talabér-Ritz, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na základe článku 263 ZFEÚ na zrušenie rozhodnutia Komisie 2012/26/EÚ z 29. júna 2011 o štátnej pomoci C 35/08 (ex NN 11/2008), ktorú Francúzsko poskytlo verejnej inštitúcii Institut français du pétrole (Ú. v. EÚ L 14, 2012, s. 1),

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma komora),

v zložení: predseda komory D. Gratsias, sudcovia M. Kăncheva a C. Wetter (spravodajca),

tajomník: L. Grzegorczyk, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. októbra 2015,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

1 Žalobkyne, Francúzska republika a IFP Énergies nouvelles (ďalej len „IFPEN“), označovaný pred 13. júlom 2010 pod názvom Institut français du pétrole, svojimi žalobami navrhujú zrušiť v celom rozsahu rozhodnutie Komisie 2012/26/EÚ z 29. júna 2011 o štátnej pomoci C 35/08 (ex NN 11/2008), ktorú Francúzsko poskytlo verejnej inštitúcii Institut français du pétrole (Ú. v. EÚ L 14, 2012, s. 1, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2 IFPEN je verejná výskumná inštitúcia poverená tromi úlohami všeobecného záujmu, a to úlohou výskumu a vývoja v oblasti prieskumu nálezísk ropy a zemného plynu a v oblasti rafinérskych a petrochemických technológií, úlohou vzdelávania inžinierov a technických pracovníkov a úlohou informačných a dokumentačných činností súvisiacich s týmito odvetviami (odôvodnenie 14 napadnutého rozhodnutia).

3 IFPEN má okrem toho priamo alebo nepriamo kontrolu nad tromi obchodnými spoločnosťami, a to Axens, Beicip-Franlab a Prosernat, s ktorými uzatvorila exkluzívne dohody o výskume a licenčné dohody.

4 IFPEN bola do roku 2006 založená vo forme právnickej osoby súkromného práva, ktorá podľa ustanovení francúzskeho vnútroštátneho práva podliehala hospodárskej a finančnej kontrole zo strany francúzskej vlády. Podľa zákona č. 2005-781 z 13. júla 2005, ktorým sa ustanovujú smery energetickej politiky (JORF zo 14. júla 2005, s. 11570), sa IFPEN s účinnosťou od 6. júla 2006 pretransformovala na právnickú osobu verejného práva, konkrétne na verejnú inštitúciu priemyselnej a obchodnej povahy (ďalej len „EPIC“) (odôvodnenia 21 až 23 napadnutého rozhodnutia).

5 Zo spisu jednak vyplýva, že táto transformácia bola odôvodnená snahou francúzskych orgánov zosúladiť povahu a spôsob fungovania IFPEN so spôsobom jej financovania. Keďže IFPEN bola financovaná predovšetkým dotáciou zo štátneho rozpočtu, cieľom transformácie bolo minimalizovať rozpor medzi súkromným statusom tejto inštitúcie a verejným pôvodom významnej časti jej zdrojov. Táto transformácia bola tiež súčasťou procesu zjednocovania statusov francúzskych výskumných inštitúcií.

6 Pokiaľ ide o právne postavenie EPIC vo francúzskom práve, je potrebné spresniť, že tieto inštitúcie tvoria kategóriu právnických osôb verejného práva vykonávajúcich činnosť hospodárskej povahy. Majú právnu subjektivitu odlišnú od štátu, sú finančne nezávislé a majú aj osobitné právomoci, ktoré všeobecne zahŕňajú aj výkon jednej alebo viacerých úloh verejne služby. Podľa francúzskeho práva sa na právnické osoby verejného práva nevzťahuje všeobecné právo v oblasti konaní vo veciach platobnej neschopnosti v zmysle všeobecnej zásady zákazu exekúcií na verejný majetok. Neuplatniteľnosť konaní vo veciach platobnej neschopnosti na EPIC potvrdila judikatúra francúzskeho kasačného súdu sformulovaná na základe zákona č. 85-98 z 25. januára 1985 o vyrovnaní a súdnej likvidácii podnikov (JORF z 26. januára 1985, s. 1097).

7 Špecifiká právneho postavenia EPIC zaujali pozornosť Európskej komisie, ktorá v rozhodnutí 2010/605/EÚ z 26. januára 2010 o štátnej pomoci C 56/07 (ex E 15/05), ktorú Francúzsko poskytlo podniku La Poste (Ú. v. EÚ L 274, 2010, s. 1, ďalej len „rozhodnutie La Poste“), po prvýkrát preskúmala toto postavenie z hľadiska predpisov upravujúcich štátnu pomoc v Európskej únii. Komisia v tomto rozhodnutí dospela k záveru, že EPIC získali z dôvodu ich právneho postavenia implicitnú

a neobmedzenú štátnu záruku na hospodárske činnosti, na ktoré využívajú verejné zdroje. Tento záver bol založený na týchto skutočnostiach (odôvodnenie 25 napadnutého rozhodnutia a odôvodnenia 20 až 37 rozhodnutia La Poste):

— konania vo veciach platobnej neschopnosti podľa všeobecného práva sa nevzťahujú na EPIC,

— EPIC naopak podliehajú ustanoveniam zákona č. 80-539 zo 16. júla 1980 o pravidelnom penále ukladanom v správnych veciach a o výkone súdnych rozhodnutí právnickými osobami verejného práva (JORF zo 17. júla 1980, s. 1799) a ustanoveniam jeho vykonávacích predpisov. V týchto predpisoch je však štát výslovne označený za orgán príslušný na vymáhanie dlhov od verejných inštitúcií, udeľujú sa mu dôležité právomoci, akými sú napríklad príkaz na úhradu z úradnej moci a vytvorenie dostatočných prostriedkov, a upravuje sa zásada konečnej zodpovednosti štátu za dlhy právnických osôb verejného práva,

— za predpokladu zrušenia EPIC je všeobecne uplatniteľná zásada prenosu dlhov na štát alebo iný verejný subjekt, takže každý veriteľ EPIC má istotu, že nikdy nepríde o pohľadávku, ktorú má voči verejnej inštitúcii,

— inštitúcie so statusom EPIC by mohli mať prednostný prístup k preddavkovým účtom štátnej pokladnice“.

8 V rozhodnutí La Poste sa Komisia domnievala, že implicitná a neobmedzená záruka spojená s právnym postavením spoločnosti La Poste ako inštitúcie EPIC predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ v rozsahu, v akom umožnila podniku La Poste získať výhodnejšie úverové podmienky, než aké by získala, keby bola hodnotená iba na základe svojich výsledkov (odôvodnenia 256 až 300 rozhodnutia La Poste).

9 V priebehu roka 2006 francúzske orgány informovali Komisiu o transformácii IFPEN na EPIC v kontexte konania, ktoré viedlo k prijatiu rozhodnutia La Poste. Táto informácia bola zaslaná Komisii v rámci konania začatého v roku 2005, ktoré sa týkalo preskúmania verejného financovania, ktoré IFPEN poskytli francúzske orgány, z hľadiska predpisov upravujúcich štátnu pomoc (odôvodnenia 1 až 3 napadnutého rozhodnutia).

10 Komisia sa teda rozhodla oddeliť preskúmanie otázky, či transformácia IFPEN na EPIC môže predstavovať štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, od preskúmania verejného financovania IFPEN. Dňa 16. júla 2008 tak ukončila preskúmanie verejného financovania poskytnutého IFPEN prijatím rozhodnutia 2009/157/ES o opatrení pomoci, ktoré zaviedlo Francúzsko v prospech skupiny IFP [C 51/05 (ex NN 84/05)] (Ú. v. EÚ L 53, 2009, s. 13). V ten istý deň rozhodnutím uverejneným v *Úradnom vestníku Európskej únie* (Ú. v. EÚ C 259, 2008, s. 12, ďalej len „rozhodnutie o začatí formálneho zisťovania“) rozhodla o začatí konania vo veci formálneho zisťovania týkajúceho sa neobmedzenej štátnej záruky v prospech IFPEN a vyzvala dotknuté osoby na predloženie pripomienok.

11 V rozhodnutí o začatí formálneho zisťovania Komisia predovšetkým uviedla, že IFPEN má zo svojej transformácie na EPIC výhodu najmä vďaka podmienkam financovania, ktoré má na finančných trhoch, považovaným za výhodnejšie. Podľa Komisie táto výhoda financovaná zo štátnych prostriedkov predstavuje štátnu pomoc v zmysle jej oznámenia o uplatňovaní článkov [107] a [108 ZFEÚ] na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 155, 2008, s. 10, ďalej len „oznámenie o zárukách“).

12 Francúzske orgány predložili svoje pripomienky k tomuto rozhodnutiu listom zo 14. októbra 2008. Následne ešte odpovedali na doplňujúce otázky Komisie a poskytli informácie týkajúce sa vzťahov medzi IFPEN a rôznymi skupinami veriteľov. Dňa 20. mája 2010 bolo taktiež zorganizované stretnutie medzi Komisiou a francúzskymi orgánmi.

13 Okrem toho jeden konkurent spoločnosti Axens, anglická spoločnosť UOP Limited so sídlom v Guilforde (Spojené kráľovstvo), predložil svoje vyjadrenia v reakcii na rozhodnutie o začatí formálneho zisťovania. Francúzske orgány mohli predložiť svoje pripomienky k týmto vyjadreniam.

14 Dňa 29. júna 2011 Komisia prijala napadnuté rozhodnutie.

15 Po prvé Komisia sa v napadnutom rozhodnutí na základe uplatnenia rovnakého odôvodnenia ako v rozhodnutí La Poste a taktiež s uvedením mnohých odkazov na toto rozhodnutie (pozri najmä odôvodnenie 98 a nasl. napadnutého rozhodnutia) domnievala, že transformáciou IFPEN na EPIC v júli 2006 sa jej poskytla výhoda neobmedzenej a implicitnej štátnej záruky. Komisia sa okrem toho domnievala, že uvedená záruka mala za následok prevod štátnych zdrojov v zmysle bodu 2.1 oznámenia o zárukách, keďže IFPEN neplatí nijaký poplatok za túto záruku. Podľa Komisie takýmto spôsobom dochádzalo k vzniku výhody pre podnik a k uvoľneniu štátnych zdrojov, lebo štát sa zriekal odmeny, ktorá je s poskytnutím záruk obvykle spojená. Na druhej strane záruka podľa Komisie vytvárala riziko možného a budúceho čerpania zo štátnych zdrojov, pričom štát by mohol byť nútený zaplatiť dlhy IFPEN (odôvodnenia 134 a 135 napadnutého rozhodnutia).

16 Naopak, pokiaľ ide o dcérske spoločnosti IFPEN, Komisia poznamenala, že ako obchodné spoločnosti podliehajú konaniam vo veciach platobnej neschopnosti podľa všeobecného práva a okrem toho ich veritelia nemôžu automaticky uplatniť zodpovednosť ich hlavného akcionára. Na základe toho dospela k záveru, že na tieto dcérske spoločnosti sa nevzťahuje neobmedzená štátna záruka, na ktorú má IFPEN nárok z dôvodu svojho právneho postavenia EPIC (odôvodnenia 176 a 177 napadnutého rozhodnutia).

17 Po druhé Komisia spresnila, že neobmedzená štátna záruka vyplývajúca z právneho postavenia IFPEN ako verejnej inštitúcie EPIC môže predstavovať štátnu pomoc, pokiaľ pokrýva jej hospodárske činnosti. Rozhodla sa teda obmedziť rozsah svojho preskúmania existencie štátnej pomoci len na činnosti hospodárskej povahy vykonávané IFPEN v protiklade jednak k činnostiam jej dcérskych spoločností, na ktoré sa uvedená záruka nevzťahuje, a jednak k činnostiam nehospodárskej povahy IFPEN. Komisia uviedla, že hospodárske činnosti IFPEN sa obmedzujú na činnosti zmluvného výskumu, ktoré vykonáva pre svoje dcérske spoločnosti a pre tretie osoby, na činnosti v oblasti prevodu technológií na dcérske spoločnosti Axens, Prosernat a Beicip-Franlab vo výhradných oblastiach ich činnosti, ako aj na činnosti prenájmu infraštruktúr, dočasného pridelenia zamestnancov a poskytovania právnych služieb v prospech svojich dcérskych spoločností (odôvodnenia 187 a 189 až 191 napadnutého rozhodnutia).

18 Po tretie Komisia preskúmala najmä otázku, či dotknutá implicitná a neobmedzená záruka poskytla selektívnu výhodu „skupine IFPEN“.

19 Komisia sa v tejto súvislosti rozhodla v prvom rade preskúmať otázku, či mohla samotná IFPEN získať výhodu z implicitnej a neobmedzenej štátnej záruky, a v druhom rade overiť, či mohla preniesť túto výhodu na svoje dcérske spoločnosti (odôvodnenie 192 napadnutého rozhodnutia).

20 Pokiaľ ide o výhodu, ktorú mala získať IFPEN, Komisia sa rozhodla preskúmať vzťahy tejto EPIC s bankovými a finančnými inštitúciami, dodávateľmi a zákazníkmi (odôvodnenia 193 a 194 napadnutého rozhodnutia).

21 Komisia po skončení svojho preskúmania na jednej strane dospela k záveru, že IFPEN nezískala skutočnú hospodársku výhodu z implicitnej a neobmedzenej štátnej záruky spojenej s jej právnym postavením EPIC, pokiaľ ide o jej vzťahy s bankovými a finančnými inštitúciami počas obdobia od jej transformácie na EPIC v júli 2006 do konca roka 2010 (odôvodnenie 199 napadnutého rozhodnutia). Na druhej strane konštatovala, že IFPEN získala skutočnú hospodársku výhodu na základe uvedenej záruky vo svojich vzťahoch s dodávateľmi a zákazníkmi (odôvodnenia 203 až 238 napadnutého

rozhodnutia). Komisia sa napokon domnievala, že táto hospodárska výhoda je selektívna, keďže konkurentom IFPEN, ktorí podliehajú konaniam vo veciach platobnej neschopnosti podľa všeobecného práva, nebola poskytnutá porovnateľná štátna záruka.

22 Pokiaľ ide o prípadný prenos výhody vytvorenej v prospech IFPEN na jej dcérske spoločnosti súkromného práva, Komisia s odkazom na analýzu vzťahov medzi IFPEN a jej dcérskymi spoločnosťami, ktorú vykonala v rozhodnutí 2009/157, dospela k záveru, že dcérske spoločnosti Axens a Prosernat mohli vo svojich vzťahoch so zákazníkmi v určitom rozsahu ťažiť z hospodárskej výhody zriadenej pre IFPEN. Túto výhodu kvalifikovala ako selektívnu z dôvodu, že konkurenti spoločností Axens a Prosernat nemajú prístup k technológiám a ľudským a materiálnym prostriedkom IFPEN za rovnako výhodných podmienok (odôvodnenia 226 a 243 až 250 napadnutého rozhodnutia).

23 Po štvrté Komisia preskúmala zlučiteľnosť tejto štátnej pomoci so zreteľom na pravidlá stanovené Rámcom Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (Ú. v. EÚ C 323, 2006, s. 1). Dospela k záveru, že štátna pomoc poskytnutá „skupine IFPEN“ je zlučiteľná s vnútorným trhom, s výhradou určitých podmienok konkretizovaných v napadnutom rozhodnutí.

24 Výrok napadnutého rozhodnutia je komplexný. Nasleduje uvedenie iba tých bodov, ktoré sú podstatné pre tento spor:

„Článok 1

1. Tým, že Francúzsko udelilo inštitúcii [IFPEN] od 7. júla 2006 status verejnej inštitúcie priemyselnej a obchodnej povahy, poskytlo jej neobmedzenú štátnu záruku (ďalej len ‚štátna záruka‘) na všetky jej činnosti.

2. Krytie štátnou zárukou nehospodárskych činností [IFPEN], osobitne jej vzdelávacích činností zameraných na zvýšenie počtu a kvalifikácie ľudských zdrojov, činností nezávislého výskumu a vývoja zameraných na získanie ďalších poznatkov a lepšie pochopenie know-how a činností v oblasti šírenia výsledkov výskumu, nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

3. Pokrytie štátnou zárukou činností v oblasti prevodu technológií, ktoré vykonáva [IFPEN] v oblastiach stanovených vo výlučnej zmluve o vývoji, uvádzaní na trh a používaní, ktorú uzatvorila so svojou dcérskou spoločnosťou Beicip-Franlab, nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

4. Pokrytie štátnou zárukou činností v oblasti prevodu technológií, ktoré vykonáva [IFPEN] v oblastiach stanovených vo výlučných zmluvách o vývoji, uvádzaní na trh a používaní, ktoré uzatvorila so svojimi dcérskymi spoločnosťami, uvedených v článku 3 ods. 1 rozhodnutia [2009/157], predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

5. Pokrytie štátnou zárukou služieb v oblasti zmluvného výskumu a služieb vykonávaných [IFPEN] tak v mene tretích osôb, ako aj v mene dcérskych spoločností predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

…

Článok 3

Pokrytie hospodárskych činností uvedených v článku 1 ods. 4 a 5 tohto rozhodnutia štátnou zárukou v období od 7. júla 2006 do 31. decembra 2009 predstavovalo pomoc zlučiteľnú s vnútorným trhom.

Článok 4

Pokrytie hospodárskych činností uvedených v článku 1 ods. 4 tohto rozhodnutia štátnou zárukou od 1. januára 2010 až do skončenia exkluzívnych zmlúv medzi [IFPEN] a jej dcérskymi spoločnosťami Axens a Prosernat uvedených v článku 3 ods. 1 rozhodnutia [2009/157] predstavuje pomoc zlučiteľnú s vnútorným trhom, s výhradou dodržania podmienok ustanovených v článkoch 5 a 6 tohto rozhodnutia.

Článok 5

1. Výročná finančná správa uvedená v článku 4 ods. 2 rozhodnutia [2009/157] obsahuje okrem údajov, ktoré sa už uviedli v článku 5 ods. 1 uvedeného rozhodnutia, údaje vymenované v odsekoch 2, 3 a 4 tohto článku.

2. Výročná finančná správa obsahuje údaje o výške, úrokovej sadzbe a zmluvných podmienkach pôžičiek, ktoré si zobrala [IFPEN] v priebehu príslušného ročného obdobia, ako aj odhad hrubého grantového ekvivalentu prípadnej bonifikácie úrokov spojenej so štátnou zárukou, pokiaľ sa nepredloží dôkaz o tom, že tieto pôžičky sú v súlade s bežnými trhovými podmienkami, buď prostredníctvom porovnania ich podmienok s podmienkami, ktoré získala [IFPEN] pred zmenou svojho právneho postavenia, alebo na základe konkrétnejšej metodiky, ktorú vopred schválila Komisia.

3. Výročná finančná správa obsahuje údaj o hodnote tovarov a služieb, ktoré [IFPEN] získala od dodávateľov na účely vykonávania hospodárskych služieb uvedených v článku 1 ods. 4 a 5 tohto rozhodnutia v priebehu príslušného ročného obdobia, ako aj maximálny odhad hrubého grantového ekvivalentu pomoci vyplývajúceho z priaznivejšieho posúdenia dodávateľmi rizika neplnenia záväzkov zo strany podniku. Tento odhad sa uskutoční buď tak, že sa na hodnotu uskutočnených nákupov uplatní paušálna sadzba 2,5 %, alebo na základe konkrétnejšej metodiky, ktorú vopred schválila Komisia.

4. Výročná finančná správa obsahuje údaj o hodnote hospodárskych činností uvedených v článku 1 ods. 4 a 5 tohto rozhodnutia vykonaných [IFPEN] v priebehu príslušného ročného obdobia, ako aj maximálny odhad hrubého grantového ekvivalentu pomoci vyplývajúceho z nezaplatenia poplatku za záruku za plnenie, alebo aspoň najlepšej snahy, poskytnutej príjemcom uvedených hospodárskych služieb. Tento odhad sa uskutočňuje buď na základe uplatnenia paušálnej sadzby 5 % na hodnotu poskytnutých služieb, alebo na základe konkrétnejšej metodiky, ktorú vopred schválila Komisia.

Článok 6

1. Celková výška verejných prostriedkov poskytnutých na činnosti [IFPEN] vo výhradných oblastiach činnosti spoločností Axens a Prosernat vrátane maximálneho vplyvu štátnej záruky, ako je odhadnutý v článku 5 ods. 2, 3 a 4 tohto rozhodnutia, musí byť nižšia ako maximálna intenzita povolená Rámcom Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie.

2. V prípade prekročenia prahovej hodnoty uvedenej v odseku 1 tohto článku dotknutá dcérska spoločnosť Axens alebo Prosernat prípadne vráti prebytok pomoci [IFPEN].

Článok 7

Od 1. januára 2010 pokrytie hospodárskych činností uvedených v článku 1 ods. 5 štátnou zárukou predstavuje štátnu pomoc zlučiteľnú s vnútorným trhom, s výhradou dodržania podmienok stanovených v článku 8 tohto rozhodnutia.

Článok 8

1. Činnosti v oblasti zmluvného výskumu a poskytovania služieb vykonávané [IFPEN] uvedené v článku 1 ods. 5 tohto rozhodnutia musia byť vedľajšími činnosťami k jej hlavnej činnosti v oblasti nezávislého verejného výskumu.

…

3. Francúzsko každoročne odovzdáva Komisii správu o činnostiach zmluvného výskumu vykonávaného [IFPEN], v ktorej sa upresňuje ukazovateľ hodnoty týchto činností v rozpočte vyčlenenom [IFPEN] na nezávislý verejný výskum.

Článok 9

1. Francúzske orgány a [IFPEN] uvedú v zmluve o financovaní pri každej transakcii (pre každý nástroj, na ktorý sa vzťahuje zmluva) túto písomnú poznámku:

‚Emisia/program/pôžička nie sú kryté žiadnou priamou alebo nepriamou štátnou zárukou. V prípade platobnej neschopnosti nie je štát povinný prevziať finančné záväzky [IFPEN] pri splácaní pohľadávok.‘

2. Francúzske orgány zabezpečia vloženie obdobnej doložky, ktorou sa vylúči zodpovednosť štátu, do každej zmluvy týkajúcej sa služieb v oblasti zmluvného výskumu alebo služieb uvedených v článku 1 ods. 5 tohto rozhodnutia.

3. Francúzske orgány zabezpečia vloženie obdobnej doložky, ktorou sa vylúči zodpovednosť [IFPEN] a štátu, do každej zmluvy zahŕňajúcej pohľadávku, ktorú uzatvoria akciové spoločnosti Axens, Beicip-Franlab a Prosernat.

4. [IFPEN] sa zrieka vydania akejkoľvek formy ručenia, avalu, záruky, vyhlásenia o splnení záväzkov alebo odporúčajúceho listu v prospech akciových spoločností Axens, Beicip-Franlab a Prosernat, ktorá by nebola v súlade s obvyklými trhovými podmienkami.

…“

Konanie a návrhy účastníkov konania

25 Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 9. septembra 2011 Francúzska republika podala žalobu proti napadnutému rozhodnutiu, ktorá bola zapísaná do registra pod číslom T-479/11.

26 Podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 29. decembra 2011 UOP podala v lehote stanovenej v článku 115 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu z 2. mája 1991 návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov Komisie.

27 Francúzska republika predložila svoje písomné pripomienky k tomuto návrhu na vstup vedľajšieho účastníka do konania podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 10. januára 2012. Komisia pripomienky nepredložila.

28 Uznesením z 25. januára 2012 Všeobecný súd (šiesta komora) zamietol návrh UOP na vstup vedľajšieho účastníka do konania.

29 Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 5. apríla 2012 IFPEN podala žalobu, ktorá bola zapísaná do registra pod číslom T-157/12.

30 Podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 31. júla 2012 UOP podala v lehote stanovenej v článku 115 ods. 1 rokovacieho poriadku z 2. mája 1991 návrh na vstup vedľajšieho účastníka do tohto konania na podporu návrhov Komisie.

31 IFPEN a Komisia predložili svoje písomné pripomienky k tomuto návrhu na vstup vedľajšieho účastníka do konania podaniami doručenými do kancelárie Všeobecného súdu 21. septembra 2012.

32 Uznesením z 23. novembra 2012 Všeobecný súd (šiesta komora) zamietol návrh UOP na vstup vedľajšieho účastníka do konania.

33 Vzhľadom na to, že zloženie komôr Všeobecného súdu bolo zmenené, sudca spravodajca bol pridelený k ôsmej komore, ktorej boli z tohto dôvodu veci T-479/11 a T-157/12 pridelené.

34 Uznesením predsedu ôsmej komory Všeobecného súdu z 2. decembra 2013 po vypočutí účastníkov konania bolo konanie vo veciach T-479/11 a T-157/12 prerušené do rozhodnutia Súdneho dvora, ktorým sa rozhodne vo veci C-559/12 P, Francúzsko/Komisia.

35 Po vydaní rozsudku z 3. apríla 2014, Francúzsko/Komisia (C-559/12 P, ďalej len rozsudok „La Poste“, EU:C:2014:217), Všeobecný súd požiadal jednak Francúzsku republiku a Komisiu, aby predložili svoje pripomienky k dôsledkom, ktoré je potrebné vyvodiť z tohto rozsudku pre žalobu vo veci T-479/11, a jednak IFPEN a Komisiu, aby predložili svoje pripomienky k dôsledkom, ktoré je potrebné vyvodiť z tohto rozsudku pre žalobu vo veci T-157/12.

36 Francúzska republika, IFPEN a Komisia predložili svoje pripomienky listami z 5. mája 2014.

37 Dňa 8. septembra 2015 na základe správy sudcu spravodajcu Všeobecný súd (ôsma komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania vo veciach T-479/11 a T-157/12.

38 Rozhodnutím predsedu ôsmej komory Všeobecného súdu z 8. septembra 2015 boli po vypočutí účastníkov konania veci T-479/11 a T-157/12 spojené na účely ústnej časti konania a vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie ukončí.

39 Prednesy účastníkov konania v spojených veciach a ich odpovede na otázky, ktoré im Všeobecný súd položil, boli vypočuté na pojednávaní, ktoré sa konalo 8. októbra 2015.

40 Francúzska republika a IFPEN navrhujú, aby Všeobecný súd:

— zrušil napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

41 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobkyne na náhradu trov konania.

Právny stav

42 Vo veci T-479/11 Francúzska republika uvádza na podporu žaloby tri žalobné dôvody.

43 Prvý žalobný dôvod je založený na porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ, keďže Komisia z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala existenciu štátnej pomoci. V rámci tohto žalobného dôvodu sa Francúzska republika zameriava na otázky dôkazného bremena a úrovne dokazovania požadovanej v oblasti štátnej pomoci a uvádza tvrdenia rozdelené do troch častí, ktorými najskôr tvrdí, že Komisia pozitívne nepreukázala existenciu implicitnej a neobmedzenej záruky, ktorá by vyplývala z právneho postavenia EPIC, ďalej že Komisia nepredložila dostatočné dôkazy na preukázanie existencie výhody v prospech IFPEN a napokon, že Komisia nepreukázala prevod štátnych prostriedkov spojených s uvedenou výhodou.

44 Druhým žalobným dôvodom Francúzska republika tvrdí, že Komisia sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia a nesprávneho posúdenia skutkových okolností, keď sa domnievala, že IFPEN sa na základe jej právneho postavenia EPIC poskytuje implicitná a neobmedzená štátna záruka.

45 Nakoniec tretí žalobný dôvod je založený na porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ, keďže Komisia nerešpektovala pojem selektívna výhoda. Francúzska republika týmto dôvodom, rozdeleným na dve časti, jednak tvrdí, že Komisia nesprávne rozhodla, že existencia záruky, za predpokladu jej preukázania, vytvorila zvýhodnenie v prospech IFPEN tak v jej vzťahoch s dodávateľmi a zákazníkmi, ako aj v jej vzťahoch s bankovými a finančnými inštitúciami. Subsidiárne tiež spochybňuje závery Komisie týkajúce sa prenosu uvedenej výhody na spoločnosti Axens a Prosernat, súkromnoprávne dcérske spoločnosti IFPEN.

46 Vo veci T-157/12 IFPEN uvádza na podporu svojej žaloby päť žalobných dôvodov.

47 Prvý žalobný dôvod je založený na porušení zásad subsidiarity a obmedzenej právomoci stanovených v článku 5 ZEÚ a článku 2 ZFEÚ. IFPEN týmto žalobným dôvodom v podstate spochybňuje záver Komisie, podľa ktorého vo francúzskom práve existuje implicitná a neobmedzená štátna záruka vyplývajúca z pojmu EPIC.

48 Druhý žalobný dôvod je založený na porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ, keďže Komisia nepreukázala existenciu skutočnej hospodárskej výhody pre IFPEN a jej dcérske spoločnosti. Týmto žalobným dôvodom, rozdeleným na tri časti, IFPEN predovšetkým tvrdí, že Komisii sa v súlade s dôkazným štandardom stanoveným judikatúrou nepodarilo preukázať existenciu skutočnej hospodárskej výhody pre IFPEN vyplývajúcej z dotknutej záruky, najmä pokiaľ ide o jej vzťahy s dodávateľmi a jej vzťahy so zákazníkmi. Ďalej tvrdí, že Komisia z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala prenos uvedenej hospodárskej výhody na jej súkromnoprávne dcérske spoločnosti Axens a Prosernat. Napokon sa domnieva, že medzi uvedenou hospodárskou výhodou a prevodom štátnych zdrojov pochádzajúcich z dotknutej záruky neexistuje dostatočná súvislosť.

49 Tretí žalobný dôvod je založený na porušení oznámenia o zárukách alebo subsidiárne článku 107 ods. 1 ZFEÚ. IFPEN týmto žalobným dôvodom v podstate tvrdí, že bod 1.2 oznámenia o zárukách nemožno vykladať ako potvrdenie existencie automatickej súvislosti medzi skutočnosťou, že zo zákona a štatutárne nie je možné byť predmetom konania vo veci platobnej neschopnosti, na jednej strane a poskytnutím výhodnejších podmienok financovania na trhoch, ktoré zakladajú selektívnu výhodu na druhej strane.

50 Štvrtý žalobný dôvod je založený na nesprávnom posúdení, pokiaľ ide o určenie sumy výhody poskytnutej IFPEN. Týmto žalobným dôvodom, rozdeleným na dve časti, IFPEN jednak spochybňuje relevantnosť využitia faktoringu a záruk za riadne plnenie zmluvy alebo záruk najlepšej snahy na účely odhadu sumy výhody, ktorú mala získať z dotknutej záruky vo svojich vzťahoch s dodávateľmi a zákazníkmi. Tvrdí tiež, že Komisia nesprávne určila intenzitu štátnej pomoci identifikovanej tak v prípade IFPEN, ako aj v prípade jej dcérskych spoločností.

51 Piaty žalobný dôvod je založený na porušení zásady proporcionality. Týmto žalobným dôvodom IFPEN v podstate tvrdí, že dôsledky vyplývajúce z uznania existencie implicitnej a neobmedzenej štátnej záruky v prospech EPIC, ktorá predstavuje štátnu pomoc, najmä povinnosť predchádzajúceho oznámenia a ďalšie povinnosti uložené jej aj Francúzskej republike, sú neprimerané.

52 Preskúmanie žalobných dôvodov predložených Francúzskou republikou a inštitúciou IFPEN, ako aj odpovede, ktorú na ne poskytla Komisia, umožňuje určiť dve otázky, na ktoré sa tieto žaloby zameriavajú.

53 V prvom rade vzniká otázka, či vo francúzskom vnútroštátnom práve existuje implicitná a neobmedzená štátna záruka v prospech EPIC, ktorá je spojená s právnym postavením týchto inštitúcií a vyplýva najmä zo skutočnosti, že tieto inštitúcie nepodliehajú konaniam vo veciach platobnej neschopnosti podľa všeobecného práva.

54 V reakcii na otázku Všeobecného súdu týkajúcu sa dôsledkov, ktoré je potrebné vyvodiť z rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), pre ich žaloby, však žalobkyne listami z 5. mája 2014 vzali späť svoje žalobné dôvody týkajúce sa existencie implicitnej a neobmedzenej štátnej záruky vyplývajúcej z pojmu EPIC.

55 V druhom rade keďže existencia implicitnej a neobmedzenej štátnej záruky vyplývajúcej z právneho postavenia EPIC nie je v rámci tohto sporu spochybnená, je potrebné, aby Všeobecný súd preskúmal otázku, či Komisia správne dospela k záveru, že táto záruka predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. V tejto súvislosti bude potrebné preskúmať hlavne otázku, či na základe tejto záruky vzniká v prospech IFPEN selektívna výhoda, ktorá je jedným zo základných prvkov štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Pri preskúmaní tejto otázky bude Všeobecný súd musieť zohľadniť možnosť preukázania existencie takejto výhody pomocou domnienky, ktorá vyplýva z rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217).

56 Všetky ostatné otázky, ktorými sa žalobkyne zaoberajú v žalobách, a to predovšetkým prenos výhody, ktorá vznikla pre IFPEN, na jej súkromnoprávne dcérske spoločnosti, ďalej súvislosť medzi uvedenou výhodou a prevodom štátnych prostriedkov pochádzajúcich z dotknutej záruky, a napokon primeranosť povinností, ktoré Komisia uložila Francúzskej republike, vychádzajú z predpokladu existencie výhody, ktorú získala samotná IFPEN zo štátnej záruky vyplývajúcej z jej právneho postavenia EPIC. Treba sa tak domnievať, že žalobné dôvody týkajúce sa uvedených otázok sú subsidiárne vo vzťahu k otázkam týkajúcim sa existencie výhody pre IFPEN.

O žalobných dôvodoch založených na porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktoré sa týkajú existencie a výpočtu výhody pre IFPEN

57 Prvá časť druhého žalobného dôvodu a štvrtý žalobný dôvod vo veci T-157/12, ako aj druhá časť prvého žalobného dôvodu a prvá časť tretieho žalobného dôvodu vo veci T-479/11 sa týkajú najmä existencie výhody, ktorú mala IFPEN získať zo štátnej záruky vyplývajúcej z jej právneho postavenia EPIC, a v menšom rozsahu odhadu sumy tejto výhody.

58 Tvrdenia, ktoré žalobkyne predkladajú v rámci uvedených žalobných dôvodov, sa takmer v celom rozsahu týkajú selektívnej výhody, ktorú mala IFPEN získať z dotknutej záruky vo svojich vzťahoch s dodávateľmi a zákazníkmi, konkrétnejšie metódy, ktorú Komisia zvolila na účely preukázania tejto výhody, ako aj dôkazov predložených na účely preukázania jej existencie. Francúzska republika však tiež spochybňuje, hoci len okrajovo, niektoré pripomienky Komisie týkajúce sa výhody, ktorá sa mohla uplatniť vo vzťahoch medzi IFPEN a bankovými a finančnými inštitúciami.

59 Všeobecný súd tak v ďalšej časti odôvodnenia preskúma najskôr tvrdenia týkajúce sa výhody, ktorá vznikla vo vzťahoch medzi IFPEN a jej dodávateľmi a zákazníkmi, a potom výhody, ktorá mohla vzniknúť vo vzťahoch medzi IFPEN a bankovými a finančnými inštitúciami.

O výhode v súvislosti so vzťahmi medzi IFPEN a jej dodávateľmi a zákazníkmi

60 Po prvé IFPEN a Francúzska republika v podstate tvrdia, že Komisii sa nepodarilo preukázať v súlade s dôkazným štandardom stanoveným judikatúrou existenciu hospodárskej výhody, ktorú IFPEN údajne získala z dotknutej záruky.

61 Žalobkyne zdôrazňujú, že pokiaľ ide o preukázanie existencie výhody predstavujúcej jeden z prvkov štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, Komisia musí prinajmenšom preukázať, že skúmané opatrenie má alebo môže mať účinky na hospodársku súťaž. Tvrdia, že hoci analýza Komisie nemôže byť analýzou budúceho vývoja, nemôže byť úplne hypotetická, ale musí naopak umožniť definovať výhodu a overiť jej negatívne účinky na hospodársku súťaž.

62 Preukázanie existencie výhody vo vzťahoch IFPEN s dodávateľmi a zákazníkmi je však založené na hypotézach, ktoré nie sú podložené nijakými dôkazmi. Komisia konkrétne nepredložila nijakú výpoveď dodávateľa alebo zákazníka a *a fortiori* nepreukázala, že dodávatelia a zákazníci obvykle a systematicky vopred počítajú s nemožnosťou začať voči EPIC konanie vo veci platobnej neschopnosti. Okrem toho pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a zákazníkmi, žalobkyne poukazujú na zmätočnosť, ba dokonca nepochopiteľnosť určitých pasáží odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

63 Žalobkyne na základe toho dospeli k záveru, že Komisia nedodržala svoje povinnosti v oblasti prešetrovania, keď svoje odôvodnenie založila na predpoklade namiesto toho, aby u dodávateľov a zákazníkov IFPEN hľadala prípadné hmatateľné dôkazy o správaní, ktoré sa im pripisuje.

64 Komisia v reakcii na tieto tvrdenia v prvom rade uvádza, že podľa judikatúry, najmä rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), nemusí na účely preukázania existencie pomoci preukázať konkrétne alebo skutočné účinky opatrenia. Ďalej tvrdí, že v súlade s judikatúrou sa môže v prípade schém pomoci obmedziť na preskúmanie všeobecných znakov schémy pomoci s cieľom overiť, či obsahuje prvky pomoci, pričom nemusí charakterizovať výhodu v každom jednotlivom prípade. Napokon tvrdí, že v napadnutom rozhodnutí vykonala výpočet a nie preukázanie výhody.

65 Po druhé žalobkyne namietajú metódu, ktorú Komisia zvolila na účely odhadu sumy výhody, ktorú dotknutá záruka poskytla IFPEN v jej vzťahoch s dodávateľmi a zákazníkmi. Konkrétne tvrdia, že faktoring a záruky za riadne plnenie zmluvy alebo záruky najlepšej snahy, ktoré Komisia zvolila ako porovnávacie ukazovatele, nie sú pre vykonanie takéhoto odhadu relevantné.

66 Na jednej strane pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a dodávateľmi, žalobkyne v podstate tvrdia, že Komisia použitím faktoringu na určenie toho, či dodávatelia posudzujú riziko neplatenia záväzkov zo strany EPIC a konkrétne samotnej IFPEN priaznivejšie, nerešpektovala povahu a fungovanie faktoringových služieb, ako ani dôvody, z ktorých ich podniky môžu využívať. Závery uvedené v napadnutom rozhodnutí sú podľa žalobkýň rozporné a navyše ich vyvracajú objektívne údaje, ktoré francúzske orgány predložili Komisii počas formálneho zisťovania. Napokon v rozpore s konštatovaním Komisie uvedeným v napadnutom rozhodnutí ceny uplatňované dodávateľmi IFPEN sa počas dotknutého obdobia zvýšili.

67 Na druhej strane pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a zákazníkmi, žalobkyne v podstate uvádzajú, že záruka za riadne plnenie zmluvy sa v oblasti výskumu nepoužíva a navyše zahŕňa záväzok dosiahnuť výsledok, v dôsledku čoho ju nemožno porovnávať so zárukou najlepšej snahy, ktorá zahŕňa záväzok vynaloženia maximálneho úsilia. Okrem toho IFPEN už je v prípade svojich zmluvných vzťahov viazaná takouto povinnosťou vynaloženia maximálneho úsilia, ktorá je zmluvne vymedzená, a preto

nemusí do nákladov, ktoré slúžia ako základ výpočtu ceny jej služieb vo vzťahu k zákazníkom, zahrnúť dodatočný poplatok zodpovedajúci štátnej záruke. Odôvodnenie, ktoré Komisia zvolila, ju podľa žalobkýň nevyhnutne vedie k zjavne nesprávnemu záveru, podľa ktorého by v prípade neplnenia zmluvy uzavretej medzi IFPEN a jedným z jej zákazníkov štát odškodnil zákazníka za toto neplnenie, aj keby nebolo spôsobené platobnou neschopnosťou IFPEN.

68 Komisia spochybňuje tvrdenia žalobkýň uvedením tvrdení, ktoré sú v podstate prevzatím pripomienok uvedených v napadnutom rozhodnutí. Na pojednávaní Komisia trvala na tom, že použitie „odôvodnenia z hľadiska nákladov na pokrytie ekvivalentného rizika“ na účely odhadu hodnoty výhody, ktorú IFPEN mohla získať z dotknutej záruky, bolo odôvodnené ťažkosťami, ktoré musela prekonať pri vykonávaní tohto odhadu, vyplývajúcimi najmä zo skutočnosti, že na trhu neexistuje služba porovnateľná so zárukou proti riziku platobnej neschopnosti, ktorá by sa ako taká uvádzala na trh.

69 Pred preskúmaním týchto tvrdení je potrebné predovšetkým pripomenúť, že ak sa má opatrenie prijaté vo vzťahu k určitému podniku kvalifikovať ako štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, vyžaduje sa, aby boli splnené štyri podmienky. Po prvé musí ísť o zásah štátu alebo zo štátnych prostriedkov. Po druhé tento zásah musí byť spôsobilý ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Po tretie musí poskytovať výhodu výlučne v prospech určitých podnikov alebo určitých odvetví činnosti. Po štvrté musí narúšať hospodársku súťaž alebo hroziť jej narušením (pozri rozsudok z 29. septembra 2000, CETM/Komisia, T-55/99, EU:T:2000:223, bod 39 a citovanú judikatúru; pozri tiež v tomto zmysle rozsudok z 23. marca 2006, Enirisorse, C-237/04, EU:C:2006:197, body 38 a 39 a citovanú judikatúru).

70 Pojem pomoc nezahŕňa len pozitívne plnenia, ale aj zásahy, ktoré rôznymi formami znižujú náklady obvykle zaťažujúce rozpočet podniku a ktoré tak, hoci nie sú dotáciami v úzkom zmysle slova, majú rovnakú povahu a rovnaké účinky. Za pomoc sa považujú aj všetky zásahy štátu, ktoré sú bez ohľadu na formu spôsobilé priamo alebo nepriamo zvýhodniť podniky alebo ktoré treba považovať za ekonomickú výhodu, ktorú by podnik príjemca za normálnych trhových podmienok nedosiahol (pozri rozsudok z 3. apríla 2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 94 a citovanú judikatúru).

71 Ďalej treba pripomenúť, že je povinnosťou Komisie predložiť dôkaz o existencii štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. septembra 2007, Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Komisia, T-68/03, EU:T:2007:253, bod 34). V tejto súvislosti je podľa judikatúry Komisia povinná vykonať úplnú analýzu všetkých relevantných zložiek spornej transakcie a jej kontextu, vrátane situácie prijímajúceho podniku a relevantného trhu, aby overila, či prijímajúci podnik dostáva ekonomickú výhodu, ktorú by nezískal za obvyklých trhových podmienok (rozsudky zo 6. marca 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen/Komisia, T-228/99 a T-233/99, EU:T:2003:57, bod 251, a z 3. marca 2010, Bundesverband deutscher Banken/Komisia, T-163/05, EU:T:2010:59, bod 37).

72 Pokiaľ ide o vykonávanie dôkazov v odvetví štátnej pomoci, ustálená judikatúra ukladá Komisii povinnosť uskutočniť konanie o preskúmaní inkriminovaných opatrení nestranne a s náležitou starostlivosťou, aby pri prijímaní konečného rozhodnutia, ktorým sa potvrdzuje existencia a prípadne nezlučiteľnosť alebo protiprávnosť pomoci, mala na tento účel k dispozícii čo najúplnejšie a najspoľahlivejšie dôkazy (pozri rozsudok z 3. apríla 2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 63 a citovanú judikatúru).

73 Napokon pokiaľ ide o rozsah súdneho preskúmania napadnutého rozhodnutia s ohľadom na článok 107 ods. 1 ZFEÚ, z judikatúry vyplýva, že pojem štátna pomoc, ako je definovaný v tomto ustanovení, má právnu povahu a musí sa vykladať na základe objektívnych skutočností. Z tohto dôvodu musí súd Únie v zásade a so zreteľom tak na konkrétne okolnosti sporu, o ktorom rozhoduje, ako aj na technickú povahu alebo zložitosť hodnotení uskutočnených Komisiou vykonať celkové

preskúmanie, pokiaľ ide o otázku, či opatrenie patrí do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ (pozri rozsudok z 2. marca 2012, Holandsko/Komisia, T-29/10 a T-33/10, EU:T:2012:98, bod 100 a citovanú judikatúru).

74 Je pravda, že Súdny dvor tiež rozhodol, že súdne preskúmanie je obmedzené, pokiaľ ide o otázku, či určité opatrenie patrí do pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ, keď posúdenia uskutočnené Komisiou sú technickej povahy alebo sa vyznačujú zložitosťou. Prináleží však Všeobecnému súdu, aby určil, či ide o takýto prípad (pozri rozsudok z 2. marca 2012, Holandsko/Komisia, T-29/10 a T-33/10, EU:T:2012:98, bod 101 a citovanú judikatúru).

75 V tejto súvislosti hoci Komisia disponuje širokou mierou voľnej úvahy, ktorej výkon zahŕňa posúdenia ekonomickej povahy, ktoré sa musia vykonať v kontexte Únie, neznamená to, že súd Únie nesmie preskúmať výklad Komisie týkajúci sa údajov ekonomickej povahy. Podľa judikatúry Súdneho dvora totiž súd Únie musí nielen preveriť vecnú presnosť predložených dôkazov, ich spoľahlivosť a súlad, ale aj preskúmať, či tieto dôkazy predstavujú celok relevantných údajov, ktoré musia byť zohľadnené pri posúdení komplexnej situácie, a či sú spôsobilé opodstatniť závery, ktoré sa z nich vyvodili (pozri rozsudok z 2. marca 2012, Holandsko/Komisia, T-29/10 a T-33/10, EU:T:2012:98, bod 102 a citovanú judikatúru).

76 Napadnuté rozhodnutie je potrebné preskúmať práve s ohľadom na tieto zásady.

77 Tvrdenia žalobkýň sa týkajú analýzy, ktorú Komisia uviedla v kapitole 7.1.4 napadnutého rozhodnutia, nazvanej „Existencia selektívnej výhody pre skupinu [IFPEN]“, v ktorej Komisia preskúmala jednak otázku prípadných výhod plynúcich z dotknutej záruky samotnej IFPEN a jednak otázku možného prenosu týchto prípadných výhod na jej dcérske spoločnosti (odôvodnenie 192 napadnutého rozhodnutia).

78 Pokiaľ ide o selektívnu výhodu, ktorú pre seba IFPEN získala z dotknutej záruky, Komisia v odôvodneniach 193 a 194 napadnutého rozhodnutia uviedla hneď na úvod prístup, ktorým sa bude riadiť na účely preukázania jej existencie. Komisia predovšetkým poukázala na to, že v rozhodnutí o začatí konania vo veci formálneho zisťovania uviedla, že IFPEN mohla mať výhodu zo svojho statusu EPIC, a to najmä pre výhodnejšie podmienky financovania na kapitálových trhoch. Keďže však „pokiaľ ide o neplnenie záväzkov zo strany IFPEN, implicitná a neobmedzená štátna záruka vyplývajúca z jej statusu EPIC sa vzťahuje na všetky jej pohľadávky, to jest nielen finančné pohľadávky ktoré môže mať voči inštitucionálnym veriteľom, ale aj… pohľadávky obchodné alebo ešte iného druhu, najmä pohľadávky dodávateľov (ktorých faktúry neboli uhradené) alebo zákazníkov (ktorým neboli dodané služby)“, existenciu výhody poskytnutej IFPEN na základe jej statusu EPIC treba analyzovať tak pokiaľ ide o jej vzťahy s bankovými a finančnými inštitúciami, ako aj pokiaľ ide o jej vzťahy s dodávateľmi a zákazníkmi (odôvodnenia 193 a 194 napadnutého rozhodnutia).

79 V ďalšej časti napadnutého rozhodnutia Komisia pripomenula po prvé, že pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a bankovými a finančnými inštitúciami, hoci IFPEN nie je predmetom finančného ratingu udeleného externou ratingovou agentúrou, financie, ktoré jej boli poskytnuté, sú nevyhnutne predmetom posúdenia rizika neplatenia záväzkov uskutočneného zo strany jej veriteľov. Keďže podľa Komisie IFPEN využíva úverový trh na financovanie svojho dlhu, nemožno vylúčiť, že jej je poskytnutá hospodárska výhoda súvisiaca s tým, že pri posudzovaní finančnými trhmi sa zohľadňuje skutočnosť, že štát plní úlohu konečného ručiteľa za tieto dlhy. Komisia však po preskúmaní podmienok pôžičiek IFPEN, ako aj ponúk úverových liniek, ktoré jej boli navrhnuté v období od jej transformácie na EPIC do konca roka 2010, konštatovala, že tieto podmienky zodpovedajú trhovým podmienkam. Komisia na základe toho dospela k záveru, že v období od roku 2006 do roku 2010 IFPEN nezískala na základe svojho statusu EPIC žiadnu skutočnú hospodársku výhodu vo svojich vzťahoch s bankovými a finančnými inštitúciami. Nevylúčila však možnosť, že v budúcnosti sa môže takáto výhoda prejaviť (odôvodnenia 195 až 200 napadnutého rozhodnutia).

80 Po druhé pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a dodávateľmi, Komisia sa predovšetkým domnievala, že existuje jav uplatňovania nižších cien zo strany dodávateľov EPIC, ktorý vyplýva z priaznivejšieho posúdenia rizika neplatenia zo strany tejto inštitúcie uvedenými dodávateľmi, keďže vedia, že je chránená pred rizikom súdnej likvidácie. Ďalej sa Komisia pokúsila odhadnúť sumu takýchto nižších cien pre IFPEN prostredníctvom porovnávacieho ukazovateľa, a to využívania faktoringu. Výber faktoringu bol odôvodnený skutočnosťou, že podľa Komisie by pri neexistencii štátnej záruky dodávateľ IFPEN, ktorý by chcel získať porovnateľnú záruku (čiže získať úplné krytie rizika neplatenia zo strany zmluvného partnera), mohol využiť služby úverovej inštitúcie alebo špecializovanej poisťovne, alebo tiež využiť služby jednej z faktoringových spoločností, ktoré v rámci svojich služieb navrhujú prevzatie rizika neplatenia. Komisia overila, aký je obvyklý poplatok za faktoringovú službu, a na účely odhadu sumy výhody pre IFPEN použila maximálny celkový poplatok, ktorý faktoringové spoločnosti obvykle požadujú. Na základe takto vykonaného odhadu hodnoty nižšej ceny ponúkanej IFPEN jej dodávateľmi Komisia v odôvodnení 214 napadnutého rozhodnutia dospela k záveru, že v období od jej transformácie na EPIC do roku 2009 nemohli tieto nižšie ceny presiahnuť sumu približne [*skryté dôverné údaje*] eur ročne. Komisia kvalifikovala tieto nižšie ceny ako skutočnú hospodársku výhodu, ktorú IFPEN získala z dôvodu dotknutej štátnej záruky (odôvodnenia 203 až 215 napadnutého rozhodnutia).

81 Po tretie pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a zákazníkmi, Komisia v prvom rade uviedla, že vďaka záruke, ktorú štát poskytol IFPEN, majú jej zákazníci istotu, že sa inštitúcia nikdy nedostane do situácie súdnej likvidácie, a teda bude vždy schopná plniť si svoje zmluvné záväzky, alebo pokiaľ tak neurobí, budú odškodnení. Podľa Komisie pri neexistencii záruky poskytnutej IFPEN zo strany štátu je zákazník, ktorý chce získať rovnakú úroveň ochrany, nútený uzatvoriť u finančného sprostredkovateľa záruku splnenia zmluvy, aby získal istotu o riadnom splnení zmluvy, ktorá ho viaže s IFPEN (odôvodnenia 220 a 221 napadnutého rozhodnutia). Komisia sa ďalej domnievala, že náklady na takúto záruku predstavujú maximálne 5 % obratu dosiahnutého v rámci služby krytej poistením a snažila sa identifikovať v rámci činností IFPEN plnenia, ktoré sú kryté uvedenou zárukou (odôvodnenia 223 až 225 napadnutého rozhodnutia). Napokon dospela k záveru, že IFPEN bola v období od jej transformácie na EPIC do roku 2009 poskytnutá skutočná hospodárska výhoda, ktorá spočívala v neplatení poistného za záruku splnenia zmluvy, alebo prinajmenšom za najlepšiu snahu, ktorú mohla poskytnúť svojim zákazníkom, vrátane dcérskych spoločností Axens a Prosernat, na výskumné činnosti vo výhradnej oblasti ich činnosti. Komisia predložila výpočet odhadovanej sumy tejto výhody v tabuľke č. 5 napadnutého rozhodnutia (odôvodnenia 216 až 237 napadnutého rozhodnutia).

82 So zreteľom na citované pasáže napadnutého rozhodnutia je potrebné konštatovať, že metóda, ktorú Komisia zvolila na určenie existencie hospodárskej výhody pre IFPEN, ktorú získala z dôvodu svojho statusu EPIC, spočívala v preskúmaní výhody vzniknutej vo vzťahoch medzi IFPEN a jej veriteľmi, v danom prípade bankovými a finančnými inštitúciami, dodávateľmi a zákazníkmi. Takáto metóda predpokladá preskúmanie vplyvu uvedenej výhody na tieto vzťahy a určenie správania, ktoré môžu títo veritelia, oprávnení dovolávať sa záruky v prípade nezaplatenia peňažnej sumy alebo nevykonania iného plnenia, prijať s vedomím tejto záruky.

83 Táto metóda nie je z právneho hľadiska nesprávna.

84 Na jednej strane totiž záruka je vedľajším záväzkom, ktorý nemožno skúmať bez zohľadnenia povinnosti, s ktorou sa spája. Z dôvodu takejto povahy nemožno za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ považovať záväzok štátu vo forme záruky sám osebe, ale len v spojení s povinnosťou, s ktorou súvisí. Z toho vyplýva, ako na pojednávaní uznala samotná Komisia, že implicitnú a neobmedzenú štátnu záruku vyplývajúcu z právneho postavenia EPIC nemožno kvalifikovať ako štátnu pomoc len z dôvodu jej bezplatnosti.

85 Na druhej strane osobitosťou záruky, ktorá je predmetom napadnutého rozhodnutia, je, že vyplýva z právneho postavenia podniku, ktorý je jej príjemcom. Neviaže sa teda na konkrétnu povinnosť, ale vzťahuje sa na všetky povinnosti tohto podniku.

86 Záruka, ktorá je predmetom napadnutého rozhodnutia, môže z dôvodu tejto osobitosti ovplyvňovať spôsob, akým veritelia vnímajú podnik, ktorý je jej príjemcom. Hoci totiž veritelia tohto podniku nemajú možnosť dojednať podmienky záruky, môžu pri dojednávaní svojich zmlúv s týmto podnikom zohľadniť jej existenciu.

87 Výhoda v zmysle judikatúry citovanej v bodoch 69 až 71 vyššie, ktorá vyplýva zo štátnej záruky spojenej s právnym postavením podniku, ktorý je jej príjemcom, sa tak uplatňuje vo vzťahu, ktorým je tento podnik viazaný so svojimi veriteľmi, v danom prípade s bankovými a finančnými inštitúciami, dodávateľmi a zákazníkmi. Spočíva v priaznivejšom zaobchádzaní dodávateľov, ktorí sa môžu dovolávať záruky v prípade nezaplatenia peňažnej sumy alebo nevykonania iného plnenia, s podnikom príjemcom, čím sa znížia náklady obvykle zaťažujúce jeho účty alebo maximalizujú jeho príjmy.

88 Z judikatúry citovanej v bode 71 vyššie vyplýva, že aby bolo možné dospieť k záveru o existencii výhody v konkrétnom prípade, je ešte potrebné identifikovať priaznivejšie zaobchádzanie veriteľov s podnikom, ktorý je príjemcom záruky, ako aj náklady a príjmy tohto podniku, ktoré sa v dôsledku tohto zaobchádzania znižujú alebo zvyšujú, so zohľadnením všetkých relevantných zložiek spornej transakcie a jej kontextu, vrátane situácie prijímajúceho podniku a relevantného trhu.

89 Predchádzajúce úvahy potvrdzujú, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď sa v bodoch 193 a 194 napadnutého rozhodnutia rozhodla určiť existenciu výhody poskytnutej IFPEN dotknutou zárukou z hľadiska jej vzťahov s tromi skupinami jej veriteľov: bankovými a finančnými inštitúciami, dodávateľmi a zákazníkmi.

90 Naopak spôsob, akým Komisia uplatnila túto metódu v prejednávanej veci, vykazuje závažné nedostatky, osobitne pokiaľ ide o definovanie výhody, ktorú IFPEN údajne získala vo svojich vzťahoch s dodávateľmi a zákazníkmi.

91 Pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a bankovými a finančnými inštitúciami, Komisia totiž definovala výhodu, ktorú IFPEN mohla získať z dôvodu dotknutej záruky, ako výhodu spočívajúcu vo výhodnejších podmienkach financovania, ktoré IFPEN mohla mať na finančných trhoch.

92 Táto definícia výhody nevyvoláva nijakú kritiku, keďže tak judikatúra Súdneho dvora, ako aj oznámenie o zárukách uznávajú, že v prípade štátnej záruky, vrátane záruky vyplývajúcej z právneho postavenia podniku vyňatého z konaní vo veciach platobnej neschopnosti podľa všeobecného práva, môžu veritelia, akými sú bankové a finančné inštitúcie, poskytovať podniku, ktorý je príjemcom tejto záruky, priaznivejšie zaobchádzanie formou výhodnejších podmienok financovania. Práve v tomto zmysle môže existencia štátnej záruky viesť k zníženiu nákladov, ktoré obvykle zaťažujú účty podniku, ktorý je príjemcom záruky.

93 Treba však pripomenúť, že v prejednávanej veci Komisia výslovne vylúčila existenciu takejto výhody, keď po preskúmaní podmienok pôžičiek poskytnutých IFPEN alebo návrhov pôžičiek predložených IFPEN pred a po jej transformácii na EPIC konštatovala, že v období od tejto transformácie do konca roka 2010 tieto podmienky zodpovedali trhovým podmienkam (odôvodnenie 199 napadnutého rozhodnutia).

94 V protiklade ku konštatovaniu týkajúcemu sa vzťahov medzi IFPEN a bankovými a finančnými inštitúciami Komisia v súvislosti so vzťahmi medzi IFPEN a jej dodávateľmi a zákazníkmi dospela k záveru, že dotknutá záruka viedla k vzniku „skutočnej hospodárskej výhody“ v prospech IFPEN. Tento záver v preskúmaní neobstojí. Ako bude preukázané ďalej, je totiž založený na čisto hypotetickom odôvodnení, ktoré je navyše zmätočné a rozporuplné, v dôsledku čoho je napadnuté rozhodnutie čiastočne poznačené nedostatkom odôvodnenia.

95 Po prvé pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a dodávateľmi, z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia definovala výhodu, ktorú IFPEN mohla získať zo štátnej záruky vyplývajúcej z jej statusu EPIC, ako zníženie cien, ktoré jej dodávatelia poskytli s vedomím, že tento status zakladá neobmedzenú štátnu záruku proti riziku neplatenia záväzkov v dôsledku platobnej neschopnosti.

96 Jednak totiž z odôvodnenia 203 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že podľa Komisie existuje jav „nižš[ej] cen[y], ktorá vyplýva z priaznivejšieho posúdenia zmluvnými partnermi rizika neplatenia zo strany subjektu, o ktorom vedia, že je chránený pred rizikom súdnej likvidácie svojím právnym postavením verejnej inštitúcie“.

97 Komisia sa tiež v odôvodnení 214 napadnutého rozhodnutia domnievala, že „[IFPEN] získala na vykonávanie svojich hospodárskych činností skutočnú hospodársku výhodu, ktorá spočíva v nižších cenách uplatňovaných dodávateľmi v jej prípade a je dôsledkom priaznivejšieho posúdenia dodávateľmi rizika neplatenia záväzkov zo strany podniku“.

98 Ako IFPEN správne uvádza, z pripomienok uvedených v bode 203 napadnutého rozhodnutia, ako aj z definície výhody uvedenej v bode 214 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že podľa Komisie vo všeobecnosti v prípade neobmedzenej štátnej záruky vyplývajúcej zo zákonnej nemožnosti začať konanie vo veci platobnej neschopnosti podľa všeobecného práva dodávatelia priaznivejšie posudzujú riziko neplatenia záväzkov zo strany inštitúcie, ktorá je príjemcom tejto záruky, toto priaznivejšie posúdenie premietajú do cien poskytnutých tejto inštitúcii a takto pozorované nižšie ceny sú nutne pripísateľné tomuto priaznivejšiemu posúdeniu.

99 Komisia však v napadnutom rozhodnutí neuvádza nijaké informácie, ktoré by mohli preukázať odôvodnenosť troch hypotéz tvoriacich jej odôvodnenie. Napadnuté rozhodnutie konkrétne neuvádza nijaký dôkaz o tom, že by na dotknutom trhu alebo v obchodnom styku vo všeobecnosti existoval jav znížených cien, ktoré dodávatelia poskytujú inštitúciám krytým štátnou zárukou proti riziku neplatenia záväzkov.

100 Skutkové okolnosti uvedené v napadnutom rozhodnutí sú navyše v rozpore s hypotézami Komisie. Z odôvodnenia 70 napadnutého rozhodnutia totiž vyplýva, že podnik, ktorý sa zúčastnil správneho konania ako dotknutá tretia osoba, a to spoločnosť UOP, ktorá je konkurentom spoločnosti Axens, vyhlásil, že „subjektu [IFPEN]/Axens mohli byť poskytnuté zvýhodnené podmienky v porovnaní s jeho konkurentmi“. Komisia dodáva, že „v tomto smere [uvedený podnik] odkazuje na zmluvy spoločne podpísané inštitúciou [IFPEN] a spoločnosťou Axens uvedené v rozhodnutí o začatí konania“, ktorých existenciu potvrdili francúzske orgány.

101 V odôvodnení 248 napadnutého rozhodnutia, ktoré spadá do časti venovanej analýze výhod prenesených na súkromnoprávne dcérske spoločnosti IFPEN, však Komisia s odkazom na zmluvy spoločne podpísané inštitúciou IFPEN a jej dcérskymi spoločnosťami, spomenuté v bode 70 napadnutého rozhodnutia, a so spresnením, že ide o zmluvy o poskytovaní prepravných služieb na účely pracovných ciest zamestnancov rôznych subjektov „skupiny IFPEN“, uviedla, že znížené ceny, ktoré „skupina IFPEN“ mohla získať v rámci týchto zmlúv, boli poskytnuté z dôvodu združených nákupov. Za predpokladu, že dodávatelia mohli znížiť ceny svojich služieb predávaných inštitúcii IFPEN a jej dcérskym spoločnostiam, tak informácie, ktoré Komisia získala v priebehu konania vo veci formálneho zisťovania, ukázali, že toto zníženie cien sa dalo vysvetliť inak, než existenciou neobmedzenej štátnej záruky v prospech IFPEN.

102 Pokiaľ ide konkrétnejšie o situáciu IFPEN, nič v napadnutom rozhodnutí nenaznačuje, že Komisia preskúmala, ba dokonca že si položila otázku, či mohlo byť vnímanie IFPEN zo strany jej dodávateľov akýmkoľvek spôsobom ovplyvnené transformáciou tejto inštitúcie na EPIC, alebo či jej dodávatelia zaobchádzali s IFPEN priaznivejšie po jej transformácii na EPIC. Napadnuté rozhodnutie neobsahuje ani úvahy, ktoré by umožnili konštatovať, že Komisia sa snažila zistiť, či dodávatelia IFPEN vedeli o tom, že jej status EPIC možno vykladať ako štátnu záruku proti riziku platobnej neschopnosti.

103 V tejto súvislosti treba ešte uviesť, že francúzske orgány počas správneho konania spochybňovali, najmä v listoch z 13. októbra 2008 a 25. novembra 2010, ako teoretickú a špekulatívnu povahu odôvodnenia Komisie, ktoré sa týkalo údajných nižších cien súvisiacich s priaznivejším posúdením rizika neplatenia záväzkov zo strany IFPEN dodávateľmi. Francúzske orgány tiež informovali Komisiu, že všeobecné nákupné podmienky IFPEN neboli jej transformáciou na EPIC ovplyvnené a priemerná doba úhrady súm dlžných dodávateľom zo strany IFPEN stále zostávala v rámci požiadaviek relevantných ustanovení francúzskeho obchodného zákonníka. Nakoniec francúzske orgány potvrdili, že existencia výhody vo vzťahoch IFPEN a jej dodávateľov je vylúčená z dôvodu povinnosti vyhlásiť verejné obstarávanie, ktorej IFPEN podlieha.

104 Práve v reakcii na tieto tvrdenia Komisia v odôvodnení 203 napadnutého rozhodnutia konštatovala, že treba rozlišovať medzi nižšou cenou, ktorá môže vyplývať z konkurencie dodávateľov IFPEN, a nižšou cenou, ktorá vyplýva z priaznivejšieho posúdenia rizika neplatenia zo strany tohto podniku dodávateľmi. Komisia sa hneď v nasledujúcom odôvodnení zaoberala posúdením týchto nižších cien, pričom uviedla:

„Na účely posúdenia nižších cien následkom priaznivejšieho posúdenia rizika neplatenia zo strany inštitúcie so statusom EPIC jej dodávateľmi má Komisia v úmysle vychádzať pri úvahách z nákladov na krytie prípadného rizika. Pri neexistencii štátnej záruky by totiž dodávateľ IFPEN, ktorý by chcel získať porovnateľnú záruku (čiže získať úplné krytie rizika neplatenia zo strany zmluvného partnera), mohol využiť služby peňažného ústavu alebo špecializovanej poisťovne. Takéto prevzatie rizika neplatenia predovšetkým bežne navrhujú spoločnosti, ktoré sa špecializujú na faktoring.“

105 Pripomienky uvedené v odôvodneniach 203 a 204 napadnutého rozhodnutia v spojení s odôvodnením 214 napadnutého rozhodnutia poukazujú na logický omyl, ktorým sa vyznačuje odôvodnenie Komisie.

106 Z týchto odôvodnení totiž vyplýva, že Komisia v skutočnosti len uvádza tvrdenie, že existujú nižšie ceny, ktoré sú dôsledkom priaznivejšieho posúdenia rizika neplatenia zo strany IFPEN dodávateľmi, bez toho, aby overila odôvodnenosť tohto tvrdenia. Ďalej sa snažila odhadnúť rozsah tohto zníženia cien prostredníctvom ukazovateľa, ktorý nemeria samotné zníženie cien, ale len hodnotu záruky, ktorú považovala za porovnateľnú so zárukou poskytnutou IFPEN. Práve túto hodnotu uviedla Komisia v odôvodnení 214 napadnutého rozhodnutia ako skutočnú výhodu, ktorú IFPEN získala z dôvodu dotknutej záruky. Komisia tak namiesto toho, aby preukázala existenciu výhody a následne vypočítala jej sumu, prijala obrátené odôvodnenie, keď vyvodila existenciu výhody len zo samotnej skutočnosti, že mohla s využitím porovnania vykonať jej odhad.

107 Navyše treba konštatovať, že prístup, ktorý Komisia zvolila na účely určenia výhody, ktorú IFPEN získala z dotknutej záruky vo svojich vzťahoch s dodávateľmi, sa nápadne líši od prístupu, ktorý zaujala na účely určenia výhody vo vzťahoch tejto inštitúcie s bankovými a finančnými inštitúciami. V prípade týchto vzťahov sa totiž Komisia zaoberala hľadaním skutočných účinkov záruky tak, že jednotlivo preskúmala všetky pôžičky IFPEN, ako aj ponuky úverových liniek, ktoré jej boli navrhnuté po jej transformácii na EPIC, a porovnala ich podmienky s podmienkami pôžičiek, ktoré vznikli pred touto transformáciou. Naopak, pokiaľ ide o vzťahy s dodávateľmi, Komisia sa obmedzila len na uplatnenie čisto hypotetického odôvodnenia, bez akéhokoľvek overenia svojich hypotéz preskúmaním dotknutého trhu.

108 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že pokiaľ ide o existenciu výhody, ktorú mohla IFPEN získať z dotknutej záruky vo svojich vzťahoch s dodávateľmi, Komisia neuniesla dôkazné bremeno, ako je definované judikatúrou citovanou v bode 71 vyššie. Komisia osobitne nepreukázala, že v prípade záruky, akou je dotknutá záruka, môžu dodávatelia podniku, ktorý je príjemcom tejto záruky, zaobchádzať s týmto podnikom priaznivejšie, najmä znížením cien svojich výrobkov alebo služieb, a tak vyjadriť svoje priaznivejšie posúdenie rizika neplatenia záväzkov zo strany uvedeného podniku.

Komisia tak v odôvodnení 214 napadnutého rozhodnutia nesprávne dospela k záveru, že IFPEN získala skutočnú hospodársku výhodu, ktorá spočíva v nižších cenách uplatňovaných dodávateľmi v jej prípade a ktorá je dôsledkom ich priaznivejšieho posúdenia rizika neplatenia záväzkov z jej strany.

109 Okrem toho vzhľadom na samotnú definíciu výhody, ktorú mohla IFPEN získať z dotknutej záruky vo svojich vzťahoch s dodávateľmi (pozri body 95 až 97 vyššie), sa Komisia dopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď sa s cieľom poskytnúť odhad tejto výhody rozhodla využiť faktoring na účely „odôvodnenia z hľadiska nákladov na pokrytie ekvivalentného rizika“ namiesto toho, aby preskúmala úrovne cien, ktoré dodávatelia uplatňujú voči IFPEN.

110 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že nie je potrebné preskúmať tvrdenia, ktorými žalobkyne namietajú relevantnosť využitia faktoringu na účely odhadu sumy výhody poskytnutej IFPEN prostredníctvom dotknutej záruky v jej vzťahoch s dodávateľmi. Komisia totiž nemohla vykonať odhad výhody, ktorej existencia nebola nijako preukázaná.

111 Po druhé pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a zákazníkmi, z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia definovala výhodu, ktorú IFPEN mohla získať zo štátnej záruky vyplývajúcej z jej statusu EPIC, ako neplatenie poistného za záruku splnenia zmluvy, alebo prinajmenšom za najlepšiu snahu, ktorú mohla poskytnúť svojim zákazníkom.

112 Táto definícia je založená na konštatovaní, ktoré je podporené len výpoveďou spoločnosti UOP, podľa ktorej v oblasti prevodu technológií sú nadobúdatelia technológií osobitne citliví na záruky, ktoré sú im schopní poskytnúť ich poskytovatelia z hľadiska krytia zmluvnej, ako aj mimozmluvnej zodpovednosti (odôvodnenie 216 napadnutého rozhodnutia). Vychádzajúc z tohto konštatovania a s vylúčením otázky krytia mimozmluvnej zodpovednosti IFPEN dotknutou zárukou ako irelevantnej Komisia v odôvodneniach 220 a 221 napadnutého rozhodnutia uviedla:

„(220) … so zreteľom na záruku, ktorú poskytol štát [IFPEN], majú jej zákazníci istotu, že sa inštitúcia nikdy nedostane do situácie súdnej likvidácie, a teda bude vždy schopná plniť si svoje zmluvné záväzky, alebo pokiaľ tak neurobí, budú odškodnení za nesplnenie záväzkov z jej strany…

(221) Podobne ako pri úvahách… v odôvodnení 204 a v nasledujúcich odôvodneniach, sa Komisia domnieva, že pokiaľ ide o vzťahy so zákazníkmi, pri neexistencii štátnej záruky je zákazník, ktorý chce získať rovnakú úroveň ochrany, nútený uzatvoriť u finančného sprostredkovateľa (napríklad banky alebo poisťovne) záruku splnenia zmluvy (anglicky ‚performance bond'), aby získal istotu o riadnom splnení zmluvy, ktorá ho viaže s [IFPEN]. Cieľom takejto ochrany je zaistiť tomuto zákazníkovi finančnú náhradu v prípade škody, ktorá vznikla následkom (úplného alebo čiastočného) nesplnenia zmluvy.“

113 V nasledujúcich odôvodneniach Komisia vykonala odhad nákladov na záruku za riadne plnenie zmluvy alebo záruku najlepšej snahy a domnievala sa, že takáto záruka zahŕňa maximálnu sadzbu 5 % obratu dosiahnutého v rámci služby krytej poistením (odôvodnenia 223 až 225 napadnutého rozhodnutia). Taktiež sa snažila vymedziť v rámci hospodárskych činností IFPEN plnenia, ktoré sú kryté „takouto zárukou“ (odôvodnenia 226 až 235). V odôvodnení 236 napadnutého rozhodnutia Komisia uviedla:

„… [IFPEN] bola na účely vykonávania jej hospodárskych činností poskytnutá skutočná hospodárska výhoda, ktorá spočívala v neplatení poistného za záruku splnenia zmluvy, [alebo] prinajmenšom za najlepšiu snahu, ktorú mohla poskytnúť svojim zákazníkom vrátane dcérskych spoločností Axens a Prosernat na výskumné činnosti vo výhradnej oblasti ich činnosti. So zreteľom na osobitosť krytého rizika sa Komisia domnieva bez toho, aby bola schopná číselne vyjadriť presnú sumu tejto výhody, že táto suma v každom prípade nemôže presiahnuť pri jednotlivých službách a v jednotlivých rokoch sumy uvedené v Tabuľke 5, ktoré sa nachádzajú v tomto odôvodnení…“

114 Ako v tejto súvislosti uvádzajú žalobkyne, odôvodnenie uplatnené Komisiou na účely definovania výhody, ktorú IFPEN získala vo svojich vzťahoch so zákazníkmi, predpokladá, že za obvyklých trhových podmienok zákazníci výskumnej inštitúcie, akou je IFPEN, využívajú záruky za riadne plnenie zmluvy alebo záruky najlepšej snahy, aby sa chránili proti riziku platobnej neschopnosti svojho zmluvného partnera, a v prípade záruky, akou je záruka poskytnutá IFPEN, si už jej zákazníci nemusia zabezpečiť takúto záruku, alebo požadovať, aby im poskytla takúto záruku. Odôvodnenie Komisie tiež znamená, že upustenie zákazníkov IFPEN od záruky za riadne plnenie zmluvy alebo prinajmenšom za najlepšiu snahu je nutne pripísateľné existencii štátnej záruky spojenej s jej statusom EPIC.

115 Komisia však podobne ako v prípade jej pripomienok týkajúcich sa výhody vo vzťahoch s dodávateľmi (pozri bod 99 vyššie) neuvádza nijaký dôkaz, ktorý by mohol preukázať odôvodnenosť alebo aspoň pravdepodobnosť hypotéz tvoriacich jej odôvodnenie. Napadnuté rozhodnutie konkrétne neuvádza nijaký dôkaz, ktorý by mohol potvrdiť, že zákazníci výskumných inštitúcií vopred počítajú s rizikom platobnej neschopnosti svojich zmluvných partnerov využitím záruky za riadne plnenie zmluvy alebo záruky najlepšej snahy. Komisia neuvádza ani nijaké objektívne informácie, ktoré by mohli potvrdiť, že v prípade záruky, akou je záruka spojená so statusom EPIC, majú zákazníci takejto inštitúcie tendenciu nepožadovať od nej záruku za riadne plnenie zmluvy alebo za najlepšiu snahu, alebo si zabezpečiť poskytnutie takejto záruky od poisťovne. Napokon nič v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nenaznačuje, že sa Komisia snažila zistiť, či mohlo byť vnímanie IFPEN zo strany jej zákazníkov ovplyvnené jej transformáciou na EPIC, alebo či si títo zákazníci vykladali jej nový status EPIC ako štátnu záruku proti riziku platobnej neschopnosti.

116 Pripomienky Komisie týkajúce sa výhody, ktorú IFPEN údajne získala zo záruky vyplývajúcej z jej statusu EPIC v jej vzťahoch so zákazníkmi, ako aj definícia tejto výhody uvedená v odôvodnení 236 napadnutého rozhodnutia vykazujú ešte závažnejšie nedostatky. Jednak neumožňujú pochopiť, aké priaznivejšie zaobchádzanie by mohli zákazníci IFPEN ako jej veritelia prijať vo vzťahu k nej pri existencii uvedenej záruky. Svojou zmätočnosťou a nesúladom tiež vyvolávajú pochybnosti v súvislosti s určením príjemcu tejto záruky.

117 Po prvé, ako vyplýva z úvah uvedených v bodoch 86 až 89 vyššie, v prípade záruk, akou je dotknutá záruka, sa totiž hospodárska výhoda pre prijímajúci podnik prejaví najmä vo vzťahu, ktorý má tento podnik so svojimi veriteľmi, v danom prípade zákazníkmi, a spočíva v priaznivejšom zaobchádzaní týchto veriteľov, ktorí sa môžu dovolávať tejto záruky v prípade neposkytnutia plnenia, s uvedeným podnikom, čím sa znížia jeho náklady alebo maximalizujú jeho príjmy.

118 Okrem toho ako bolo uvedené v bodoch 82 a 89 vyššie, metodika, ktorú Komisia zvolila v napadnutom rozhodnutí na preukázanie výhody, ktorú IFPEN získala z dotknutej záruky, sa opiera práve o určenie tohto priaznivejšieho zaobchádzania.

119 V odôvodnení 236 napadnutého rozhodnutia sa však len uvádza, že IFPEN mohla vďaka dotknutej záruke ponúknuť svojim zákazníkom „neplaten[ie] poistného za záruku splnenia zmluvy [alebo] prinajmenšom za najlepšiu snahu“, bez spresnenia, ako mohlo toto neplatenie poistného ovplyvniť vzťah medzi IFPEN a jej zákazníkmi. Komisia konkrétne nespresňuje, či sú zákazníci pri existencii tejto záruky priťahovaní touto inštitúciou viac než inými výskumnými inštitúciami, alebo či sú ochotní platiť vyššie ceny za služby IFPEN, aby tak vyjadrili svoje priaznivejšie posúdenie jej rizika neplatenia záväzkov. Komisia tak nedefinuje výhodu, ktorú mohla IFPEN získať z dotknutej záruky vo svojich vzťahoch so zákazníkmi.

120 Po druhé Všeobecný súd sa môže len stotožniť s rozpakmi IFPEN, ktorá vo svojej žalobe poukazuje na mimoriadne zmätočnú povahu odôvodnenia týkajúceho sa definície výhody, ktorú údajne získala z dôvodu dotknutej záruky v rámci svojich vzťahov so zákazníkmi. Je totiž ťažké pochopiť, kto podľa Komisie – zákazníci IFPEN alebo samotná IFPEN – uzatvára záruku za riadne plnenie zmluvy a kto má v konečnom dôsledku prospech zo zníženia nákladov v dôsledku neplatenia poistného na uvedenú záruku.

121 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v odôvodnení 221 napadnutého rozhodnutia, uvedenom v bode 112 vyššie, Komisia tvrdí, že „je zákazník, ktorý chce získať rovnakú úroveň ochrany, nútený uzatvoriť u finančného sprostredkovateľa… záruku splnenia zmluvy…“, z čoho vyplýva, že sú to práve zákazníci IFPEN alebo jej konkurentov, ktorí sa musia poistiť na účely riadneho plnenia zmluvy a zaplatiť zodpovedajúce poistné.

122 Z iných pasáží napadnutého rozhodnutia zas naopak vyplýva, že IFPEN musí platiť poistné za záruku riadneho plnenia zmluvy. Napríklad v odôvodnení 236 napadnutého rozhodnutia, uvedenom v bode 113 vyššie, Komisia uviedla, že „[IFPEN] bola poskytnutá skutočná hospodárska výhoda, ktorá spočívala v neplatení poistného za záruku splnenia zmluvy, [alebo] prinajmenšom za najlepšiu snahu, ktorú mohla poskytnúť svojim zákazníkom“. Rovnako tak v odôvodnení 246, nachádzajúcom sa v časti týkajúcej sa prenosu výhod poskytnutých IFPEN na jej súkromnoprávne dcérske spoločnosti, Komisia uviedla, že „pri kontrole účtov [IFPEN] sa ukázalo, že keďže štátu nebol vyplatený poplatok za záruku za plnenie, alebo aspoň najlepšej snahy, nemohol sa ani premietnuť do sadzieb za služby poskytnuté dcérskym spoločnostiam“.

123 Tieto pasáže treba vykladať v tom zmysle, že podľa Komisie za obvyklých trhových podmienok zákazníci výskumných inštitúcií uzatvárajú poistenie na záruku za riadne plnenie zmluvy alebo za najlepšiu snahu, aby sa chránili proti riziku neplnenia zmluvy, vrátane dôvodov súvisiacich s platobnou neschopnosťou ich zmluvného partnera. Ak sa však rozhodnú stať zákazníkmi IFPEN, nemusia už uzatvárať takéto poistenie, keďže IFPEN im môže ponúknuť štátnu záruku, ktorá sa uplatní v prípade neplnenia zmluvy z dôvodu platobnej neschopnosti. Keďže IFPEN získava túto záruku bezplatne, môže ju bezplatne ponúkať aj svojim zákazníkom.

124 Hoci výklad napadnutého rozhodnutia navrhnutý v bode 123 vyššie umožňuje zosúladiť jeho odôvodnenia 221 a 236, vyznačuje sa obmedzeniami. Jednak totiž hoci treba pripustiť, že bremeno poistného na záruku za riadne plnenie zmluvy znášajú obvykle zákazníci IFPEN, štátnu záruku poskytnutú IFPEN treba vykladať skôr ako poskytnutie výhody týmto zákazníkom. Ako žalobkyne správne uviedli na pojednávaní, v takom prípade totiž záruka poskytnutá IFPEN odbremeňuje jej zákazníkov od poplatku poistného za záruku za riadne plnenie zmluvy, ktoré by pri neexistencii záruky IFPEN museli normálne platiť. Tento výklad tiež neumožňuje objasniť význam odôvodnenia 246 napadnutého rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že IFPEN musí platiť štátu poplatok za záruku za plnenie.

125 V reakcii na pochybnosti, ktoré vyjadrila IFPEN, Komisia vo vyjadrení k žalobe tvrdila, že záruku za riadne plnenie zmluvy využila v rámci nepriameho merania ceny implicitnej a neobmedzenej záruky, ktorá bola poskytnutá IFPEN. V rámci tohto merania nebolo dôležité, či záruku za riadne plnenie zmluvy uzatvára predávajúci alebo jeho zákazník, relevantným prvkom bola cena záruky za riadne plnenie. Vo všeobecnosti túto záruku uzatvára zákazník a práve tento príklad je použitý v napadnutom rozhodnutí.

126 Tieto vysvetlenia, ktoré možno preskúmať len s výhradou ustálenej judikatúry, podľa ktorej rozhodnutie musí byť sebestačné a jeho odôvodnenie nemôže vyplývať z neskorších písomných alebo ústnych vysvetlení poskytnutých, keď je dotknuté rozhodnutie predmetom žaloby pred súdom Únie (pozri rozsudok z 15. júna 2005, Corsica Ferries France/Komisia, T-349/03, EU:T:2005:221, bod 287 a citovanú judikatúru), nepostačujú na objasnenie odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, na ktorého zmätočnosť IFPEN poukázala.

127 Hoci totiž, ako tvrdí Komisia, nebolo relevantné určiť, kto znáša bremeno poistného za záruku za riadne plnenie, keďže dôležitým prvkom pre preukázanie je cena tejto záruky za riadne plnenie, je potrebné domnievať sa, že Komisia sa v časti napadnutého rozhodnutia týkajúcej sa vzťahov medzi IFPEN a jej zákazníkmi snažila stanoviť sumu poistného, ktoré by bolo možné požadovať od IFPEN na trhu za záruku podobnú záruke spojenej s jej právnym postavením EPIC. Výhodou poskytnutou IFPEN v jej vzťahoch so zákazníkmi je práve neplatenie tohto poistného.

128 Odôvodnenie týkajúce sa výhody vo vzťahoch so zákazníkmi vykladané v tomto zmysle je nezlučiteľné s metodikou, ktorú Komisia zvolila na účely preukázania existencie výhody pre IFPEN, opísanou v bode 82 vyššie. Prístup, ktorý Komisia uvádza vo svojom vyjadrení k žalobe, totiž nezahŕňa určenie priaznivejšieho správania, ktoré mohli zákazníci IFPEN ako jej veritelia voči nej zaujať pri existencii dotknutej záruky. Tento prístup je tak v úplnom protiklade k prístupom prijatým na účely určenia výhody, ktorá vyplýva pre IFPEN z dotknutej záruky v jej vzťahoch s bankovými a finančnými inštitúciami a s dodávateľmi. Len pre pripomenutie, pokiaľ ide o bankové a finančné inštitúcie, Komisia preskúmala podmienky pôžičiek, ktoré poskytli alebo navrhli inštitúcii IFPEN. Komisia tým overila, či mala dotknutá záruka skutočný vplyv na správanie týchto inštitúcií voči IFPEN. Pokiaľ ide o dodávateľov, Komisia v prvom rade určila priaznivejšie správanie, ktoré mohli zaujať voči IFPEN pri existencii dotknutej záruky. Nesprávne sa domnievala (pozri bod 106 vyššie), že toto správanie spočívalo v znížení cien výrobkov a služieb poskytovaných IFPEN. V druhom rade sa Komisia snažila vypočítať hodnotu tohto zníženia cien, a to využitím faktoringu.

129 Odôvodnenie týkajúce sa výhody vo vzťahoch so zákazníkmi vykladané v zmysle uvedenom v bode 127 vyššie je taktiež z právneho hľadiska nesprávne. Výklad, ktorý Komisia uvádza vo vyjadrení k žalobe, totiž možno zhrnúť ako apriórne konštatovanie, podľa ktorého dotknutá záruka nevyhnutne predstavuje štátnu pomoc už len zo samotného dôvodu svojej bezplatnosti, čiže nie je potrebné preskúmať vplyv tejto záruky na vzťah, s ktorým súvisí, v danom prípade vzťah medzi IFPEN a skupinou jej veriteľov pozostávajúcou z jej zákazníkov. Ako však už bolo uvedené v bode 84 vyššie, takéto konštatovanie nie je v súlade so samotnou povahou záruky, ktorú ako vedľajší záväzok nemožno skúmať bez zohľadnenia povinnosti, s ktorou sa spája. Okrem toho treba pripomenúť, že podľa judikatúry článok 107 ods. 1 ZFEÚ definuje štátne zásahy na základe ich účinkov. Čiže nie forma štátneho opatrenia, jeho príčiny alebo ciele, ale účinok, ktorý vyvoláva, určuje jeho kvalifikáciu za štátnu pomoc v zmysle tohto ustanovenia (pozri rozsudok z 19. marca 2013, Bouygues a Bouygues Télécom/Komisia a i., C-399/10 P a C-401/10 P, EU:C:2013:175, bod 102 a citovanú judikatúru). Z toho vyplýva, že aby mohla Komisia kvalifikovať štátne opatrenie ako štátnu pomoc v zmysle toho ustanovenia, musí preskúmať účinky, ktoré toto opatrenie môže vyvolávať, v danom prípade jeho vplyv na vzťahy medzi IFPEN a jej zákazníkmi. Komisia sa však argumentáciou rozvinutou vo vyjadrení k žalobe snaží úplne oslobodiť od preskúmania hoci len potenciálnych účinkov dotknutej záruky.

130 Z predchádzajúceho vyplýva, že odhliadnuc od nedostatku uvedeného v bode 115 vyššie, odôvodnenie, ktoré Komisia uviedla v napadnutom rozhodnutí v súvislosti s existenciou výhody, ktorú mohla IFPEN získať zo štátnej záruky vyplývajúcej z jej statusu EPIC v rámci svojich vzťahov so zákazníkmi, je nejasné a rozporuplné. Také odôvodnenie nespĺňa štandard požadovaný článkom 296 ZFEÚ. Totiž na to, aby bolo v súlade s týmto ustanovením, z odôvodnenia musia jednak jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala, takým spôsobom, aby to dotknutým osobám umožnilo oboznámiť sa s dôvodmi prijatého opatrenia a príslušnému súdu vykonávať jeho preskúmanie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. októbra 2008, TV2/Danmark a i./Komisia, T-309/04, T-317/04, T-329/04 a T-336/04, EU:T:2008:457, bod 178 a citovanú judikatúru), a jednak musí byť logické a najmä bez vnútorných rozporov, ktoré bránia porozumieť dôvodom, na ktorých sa dotknutý akt zakladá (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. júla 2008, Bertelsmann a Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, bod 169, a z 29. septembra 2011, Elf Aquitaine/Komisia, C-521/09 P, EU:C:2011:620, bod 151).

131 Preto je potrebné konštatovať, že pokiaľ ide o preukázanie existencie hospodárskej výhody vyplývajúcej z dotknutej záruky pre IFPEN v jej vzťahoch so zákazníkmi, Komisia neuniesla dôkazné bremeno, ako je definované judikatúrou citovanou v bode 71 vyššie, ani nesplnila svoju povinnosť odôvodnenia, ako ju vykladá judikatúra citovaná v bode 130 vyššie. Komisia teda v odôvodnení 236 napadnutého rozhodnutia nesprávne dospela k záveru, že IFPEN bola vďaka dotknutej záruke poskytnutá skutočná hospodárska výhoda, ktorá spočívala v neplatení poistného za záruku splnenia zmluvy, alebo prinajmenšom za najlepšiu snahu, ktorú mohla poskytnúť svojim zákazníkom, vrátane dcérskych spoločností Axens a Prosernat, na výskumné činnosti vo výhradnej oblasti ich činnosti.

132 Z toho vyplýva, že nie je potrebné preskúmať tvrdenia, ktorými žalobkyne spochybňujú relevantnosť využitia záruk splnenia zmluvy alebo záruk najlepšej snahy na účely odhadu sumy výhody poskytnutej IFPEN prostredníctvom dotknutej záruky v jej vzťahoch so zákazníkmi.

133 Tvrdenia, ktoré Komisia uviedla vo svojich vyjadreniach pred Všeobecným súdom a rozvinula na pojednávaní, nemôžu vyvrátiť závery uvedené v bodoch 108 a 131 vyššie.

134 Po prvé Komisia tvrdí, že v súlade s bodom 99 rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), na preukázanie existencie výhody vyplývajúcej zo štátnej záruky, ktorá sa spája s právnym postavením EPIC, nemusí dokazovať skutočné účinky, ktoré táto záruka spôsobila. Keďže podľa citovaného rozsudku sa existencia tejto výhody dá predpokladať, na preukázanie existencie výhody stačí, aby preukázala existenciu štátnej záruky.

135 Okrem toho Komisia predovšetkým na základe rozsudkov zo 14. februára 1990, Francúzsko/Komisia (C-301/87, EU:C:1990:67), a z 8. decembra 2011, France Télécom/Komisia (C-81/10 P, EU:C:2011:811), tvrdí, že na preukázanie existencie štátnej pomoci stačí, že opatrenie môže priznať príjemcovi výhodu, pričom nie je potrebné overiť pravdivosť alebo rozsah výhody. Dodáva, že keby to tak nebolo, členské štáty, ktoré neoznamujú pomoc, by boli zvýhodnené v porovnaní s členskými štátmi, ktoré ju oznamujú.

136 Tieto tvrdenia nemožno prijať. Treba totiž uviesť, že možnosť využiť domnienku ako spôsob dokazovania závisí od pravdepodobnosti hypotéz, na ktorých je založená. V rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), tak Súdny dvor rozhodol, že ak je úver, ktorý úverová inštitúcia poskytuje dlžníkovi, zabezpečený zárukou orgánov verejnej moci členského štátu, tento dlžník zvyčajne získava výhodu, pokiaľ finančné náklady, ktoré znáša, sú nižšie ako náklady, ktoré by bol znášal, ak by musel získať rovnaké financovanie a rovnakú záruku za trhovú cenu (rozsudok z 3. apríla 2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 96). Súdny dvor tiež pripomenul, že z oznámenia o zárukách výslovne vyplýva, a to z jeho bodov 1.2, 2.1 a 2.2, že neobmedzená štátna záruka pre podnik, ktorého právna forma vylučuje konkurzné konanie alebo iné postupy v prípade platobnej neschopnosti, poskytuje tomuto podniku okamžitú výhodu a predstavuje štátnu pomoc, pretože je poskytnutá bez toho, aby jej príjemca kompenzoval primeraným poplatkom riziko, ktoré na seba prevzal štát, a umožňuje tiež „získať pre pôžičku lepšie finančné podmienky, aké sú normálne k dispozícii na finančných trhoch“ (rozsudok z 3. apríla 2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 97). So zreteľom na tieto úvahy Súdny dvor rozhodol, že existuje vyvrátiteľná domnienka, podľa ktorej poskytnutie implicitnej a neobmedzenej štátnej záruky v prospech podniku, ktorý nepodlieha bežným konaniam súdneho vyrovnania a súdnej likvidácie, spôsobí zlepšenie jeho finančného postavenia znížením nákladov, ktoré obvykle zaťažujú jeho rozpočet (rozsudok z 3. apríla 2014, La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 98).

137 Z toho vyplýva, že domnienka uvedená v rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), sa zakladá na dvojitom predpoklade, ktorého pravdepodobnosť Súdny dvor pripúšťa, podľa ktorého jednak existencia záruky verejných orgánov členského štátu má priaznivý vplyv na posúdenie rizika neplatenia zo strany príjemcu tejto záruky veriteľmi a jednak tento priaznivý vplyv sa prejavuje znížením nákladov na úver.

138 V prejednávanej veci Komisia v súvislosti so vzťahom medzi IFPEN a jej dodávateľmi tvrdí, že priaznivý vplyv existencie záruky verejných orgánov členského štátu na posúdenie rizika neplatenia zo strany príjemcu tejto záruky veriteľmi sa prejavuje zníženými cenami, ktoré dodávatelia poskytujú uvedenému príjemcovi.

139 Pravdepodobnosť takejto hypotézy však nie je jednoznačná. Ak totiž v obchodnom styku zníženie cien vyplýva zo vzťahu medzi dodávateľom a zákazníkom, súvisí s viacerými faktormi, najmä s objemom objednávok zákazníka (pozri body 100 a 101 vyššie), lehotami splatnosti poskytnutými dodávateľom alebo dobou trvania zmluvných vzťahov.

140 Keďže Komisia v napadnutom rozhodnutí neposkytla v tejto súvislosti nijaké doplňujúce vysvetlenie, Všeobecný súd môže len konštatovať, že nedostatok pravdepodobnosti tejto hypotézy bráni možnosti domnievať sa, že dotknutá záruka môže poskytovať IFPN hospodársku výhodu vo forme znížených cien, ktoré dodávatelia poskytujú IFPN, alebo že preukázanie existencie tejto záruky postačuje Komisii na preukázanie existencie takejto výhody.

141 Okrem toho pokiaľ ide o vzťah medzi IFPEN a zákazníkmi, je potrebné uviesť, že vzhľadom na to, že Komisia v napadnutom rozhodnutí ani len nedefinovala výhodu, ktorá vyplýva pre IFPEN z existencie záruky, domnienka, ktorej má v úmysle sa dovolávať, je v tomto ohľade bezpredmetná.

142 V každom prípade Komisia sa nemôže dovolávať vyvrátiteľnej domnienky, ktorú Súdny dvor stanovil v bodoch 98 a 99 svojho rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), aby preukázala existenciu výhody vo vzťahoch medzi IFPEN na jednej strane a dodávateľmi a zákazníkmi na druhej strane, keďže táto domnienka umožňuje len preukázať existenciu výhody vo forme výhodnejších úverových podmienok.

143 Domnienku stanovenú v bodoch 98 a 99 rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), treba totiž posudzovať v prvom rade v kontexte skutkových okolností a odôvodnenia rozhodnutia La Poste. Ďalej ju nemožno chápať bez zohľadnenia úvah, ktoré Súdny dvor uviedol v bodoch predchádzajúcich bodom 98 a 99, najmä úvah uvedených v bodoch 96 a 97 uvedeného rozsudku. Napokon aj úvahy uvedené v bodoch 102 až 108 rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), v ktorých Súdny dvor reaguje na tvrdenia Francúzskej republiky, potvrdzujú obmedzenosť rozsahu uvedenej domnienky.

144 Po prvé pokiaľ ide o skutkový kontext a odôvodnenie rozhodnutia La Poste, treba predovšetkým pripomenúť, že podľa Komisie selektívna výhoda, ktorú La Poste získala vďaka implicitnej a neobmedzenej štátnej záruke vyplývajúcej z jej postavenia EPIC, spočívala vo výhodnejších úverových podmienkach, ktoré získala na trhu. Tento záver Komisie sa zakladal na konštatovaní, podľa ktorého sa úverové podmienky stanovujú najmä na základe finančného ratingu. Z viacerých analýz a metodík ratingových agentúr však vyplynulo, že dotknutá záruka ako základný prvok štátnej podpory v prospech La Poste pozitívne ovplyvnila jej finančný rating, a tak aj úverové podmienky, ktoré mohla získať [odôvodnenia 256 až 300 rozhodnutia La Poste a rozsudok z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 18)].

145 Je teda potrebné konštatovať, že na rozdiel od napadnutého rozhodnutia Komisia v rozhodnutí La Poste preskúmala existenciu selektívnej výhody, len pokiaľ ide o vzťahy príjemcu s bankovými a finančnými inštitúciami, a nesnažila sa overiť, či takáto výhoda existuje aj vo vzťahoch s inými veriteľmi, najmä dodávateľmi a zákazníkmi.

146 Okrem toho treba poukázať na empirickú povahu preskúmania existencie selektívnej výhody pre La Poste. Závery Komisie týkajúce sa existencie tejto výhody sa totiž zakladajú na pozorovaní správania subjektov na trhu úverov, ktoré viedlo Komisiu ku konštatovaniu existencie príčinnej súvislosti medzi štátnou zárukou vyplývajúcou z postavenia La Poste ako inštitúcie EPIC na jednej strane a reakciou bankových a finančných inštitúcií na ratingy poskytnuté ratingovými agentúrami na druhej strane, čo sa prejavilo v poskytnutí výhodnejších úverových podmienok podniku La Poste. Ako vyplýva z bodov 99 až 107 a 115 až 129 vyššie, pokiaľ ide o vzťahy s dodávateľmi a zákazníkmi, takéto empirické preskúmanie v napadnutom rozhodnutí zjavne chýba.

147 Je pravda, že Súdny dvor sa v bodoch 106 a 107 rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), domnieval, že preskúmanie metodík ratingových agentúr má len potvrdzujúcu hodnotu. Treba však zdôrazniť, že preskúmanie týchto metodík je nadbytočné vo vzťahu k preukázaniu existencie výhody, predtým správne definovanej, prostredníctvom domnienky. V prejednávanej veci je však problematické samotné definovanie výhody, ktorú IFPEN údajne získala vo svojich vzťahoch s dodávateľmi a zákazníkmi, keďže za predpokladu, že existuje, zakladá sa na

rozporuplnom a čisto hypotetickom odôvodnení. Naopak ako vyplýva z bodov 91 a 92 vyššie, definícia výhody, ktorú IFPEN získala vo svojich vzťahoch s bankovými a finančnými inštitúciami, nevyvoláva nijakú kritiku.

148 Po druhé pokiaľ ide o body 96 a 97 rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), ktoré priamo predchádzajú bodom, v ktorých Súdny dvor sformuloval domnienku existencie selektívnej výhody, je potrebné uviesť, že obsahujú odkaz jednak na rozsudok z 8. decembra 2011, Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), a jednak na body 1.2, 2.1 a 2.2 oznámenia o zárukách.

149 V rozsudku z 8. decembra 2011, Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), vydanom v prejudiciálnom konaní na návrh Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska), sa Súdny dvor v podstate domnieval, že v situácii, v ktorej bola protiprávna pomoc vykonaná prostredníctvom záruky poskytnutej orgánom verejnej moci na zabezpečenie úveru, ktorý finančná inštitúcia poskytla podniku, ktorý by za obvyklých trhových podmienok takéto financovanie nemohol získať, sú vnútroštátne súdy oprávnené zrušiť na základe článku 108 ods. 3 ZFEÚ verejnú záruku.

150 Je dôležité uviesť, že vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 8. decembra 2011, Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), kvalifikácia záruky poskytnutej dotknutým verejným orgánom ako štátnej pomoci v prospech dlžníka nevyvolávala pochybnosti, keďže bolo nesporné, že dlžník mal už v čase jej poskytnutia ťažkosti, takže bez tejto záruky by nebol schopný získať financovanie na kapitálových trhoch (rozsudok z 8. decembra 2011, Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, body 39 až 42).

151 Práve do tohto kontextu treba zasadiť konštatovanie Súdneho dvora uvedené v bode 39 rozsudku z 8. decembra 2011, Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), podľa ktorého „ak je úver, ktorý úverová inštitúcia poskytuje dlžníkovi, zabezpečený zárukou orgánov verejnej moci členského štátu, tento dlžník zvyčajne získava finančnú výhodu, a je tak príjemcom pomoci v zmysle článku [107] ods. 1 [ZFEÚ], pokiaľ finančné náklady, ktoré znáša, sú nižšie ako náklady, ktoré by bol znášal, ak by musel získať rovnaké financovanie a rovnakú záruku za trhovú cenu“, na ktoré Súdny dvor odkazuje v bode 96 svojho rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217).

152 Odkaz na rozsudok z 8. decembra 2011, Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), uvedený v bode 96 rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), preto obmedzuje uplatnenie domnienky stanovenej v rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), na vzťahy medzi podnikom príjemcom štátnej záruky, akým je EPIC, a veriteľmi, ktorí mu poskytujú pôžičky, najmä bankovými a finančnými inštitúciami, a na výhodu vo forme výhodnejších podmienok financovania.

153 Rovnaký záver je možné vyvodiť aj v súvislosti s odkazom Súdneho dvora na oznámenie o zárukách.

154 Bod 1.2 oznámenia o zárukách stanovuje:

„Vo svojej najbežnejšej forme sa záruky spájajú s pôžičkou alebo s iným finančným záväzkom, ktorý sa stanoví Zmluvou medzi dlžníkom a veriteľom. Môžu poskytovať ako individuálne záruky alebo v rámci záručných schém.

Rôzne formy záruky však môžu existovať v závislosti od ich právneho základu, typu transakcie, na ktorú sa poskytujú, ich trvania atď. Patria sem okrem iného nasledovné formy záruky:

…

— neobmedzené záruky a záruky s obmedzením výšky a/alebo trvania. Komisia považuje za pomoc vo forme záruky aj výhodnejšie podmienky financovania pre podniky, ktorých právna forma vylučuje konkurzné konanie alebo iné postupy pre prípad platobnej neschopnosti, alebo keď sa poskytuje jednoznačná štátna záruka alebo krytie strát štátom. To isté platí, keď štát získa nejaký majetok v podniku a neobmedzené ručenie sa prijme namiesto zvyčajného obmedzeného ručenia

…“

155 Bod 2.2 oznámenia o zárukách, ktorý sa týka podpory pre dlžníka, stanovuje:

„Príjemcom pomoci je zvyčajne dlžník. Ako sa uvádza v bode 2.1, znášanie rizika by sa za normálnych okolností malo kompenzovať primeraným poplatkom. Ak dlžník nemusí platiť poplatky, alebo je poplatok nízky, získava výhodu. V porovnaní so situáciou bez záruky, štátna záruka umožňuje dlžníkovi získať pre pôžičku lepšie finančné podmienky, aké sú normálne k dispozícii na finančných trhoch. Obyčajne so štátnou zárukou môže dlžník dostať nižšie úroky a/alebo môže ponúknuť nižšiu úroveň zabezpečenia. V niektorých prípadoch by dlžník bez štátnej záruky nenašiel finančnú inštitúciu, ktorá by mu bola ochotná požičať za akýchkoľvek podmienok…“

156 Je potrebné konštatovať, že oba body oznámenia o zárukách, ktoré Súdny dvor zvolil ako základ domnienky o existencii selektívnej výhody stanovenej v bodoch 98 a 99 rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), odkazujú na výhodu vo forme výhodnejších úverových podmienok, ako sú nižšie úrokové sadzby úveru, alebo menej prísne podmienky ručenia, ktoré na trhu získa podnik príjemca štátnej pomoci.

157 Odkaz na tieto dva body oznámenia o zárukách, ktorý Súdny dvor uviedol v bode 97 svojho rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), tak obmedzuje aj uplatnenie domnienky stanovenej v uvedenom rozsudku na vzťahy medzi podnikom príjemcom štátnej záruky a veriteľmi, ktorí mu poskytujú pôžičky, najmä bankovými a finančnými inštitúciami.

158 Okrem toho treba uviesť, že Súdny dvor odkazuje aj na bod 2.1 oznámenia o zárukách. V rozsahu, v akom sa tento bod týka prevodu štátnych prostriedkov, nemá vplyv na vyššie uvedené úvahy. V každom prípade vzhľadom na úvahy uvedené v bode 84 vyššie nemožno z tohto bodu vyvodiť možnosť domnievať sa, že neobmedzená štátna záruka vyplývajúca z postavenia EPIC poskytuje takejto inštitúcii výhodu len na základe jej bezplatnosti.

159 Po tretie pripomienky Súdneho dvora uvedené v reakcii na tvrdenia predložené Francúzskou republikou, osobitne v bode 104 rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), potvrdzujú, že spôsob zjednodušeného dokazovania, ktorý súd Únie akceptoval na účely preukázania toho, či implicitná a neobmedzená štátna záruka vyplývajúca z postavenia EPIC predstavuje hospodársku výhodu, je uplatniteľný na prípad dlžníka, ktorému je vďaka uvedenej záruke poskytnutá nižšia úroková sadzba alebo ktorý môže poskytnúť nižšie ručenie.

160 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že uplatnenie domnienky stanovenej v rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), je obmedzené na vzťahy zahŕňajúce finančnú transakciu, pôžičku, alebo v širšom slova zmysle úver zo strany veriteľa EPIC, najmä na vzťahy medzi touto inštitúciou EPIC a bankovými a finančnými inštitúciami.

161 V tejto súvislosti je ešte dôležité uviesť, že Komisia na pojednávaní pripustila, že výhodu vo vzťahoch medzi EPIC a jej dodávateľmi by bolo možné vylúčiť, keby sa preukázalo, že takáto inštitúcia platí svojim dodávateľom v hotovosti, čo sa v prípade IFPEN nepreukázalo. Okrem toho zo spisu vyplýva, že Komisia sa počas konania vo veci formálneho zisťovania snažila zistiť, aké sú v prípade IFPEN podmienky úhrady jej dlhu voči dodávateľom (pozri bod 103 vyššie). Treba však konštatovať, že

odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahuje nijaký odkaz na odôvodnenie z hľadiska úverov, ktoré by prípadne mohlo umožniť zvážiť uplatnenie domnienky stanovenej v rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), na vzťahy medzi IFPEN a jej dodávateľmi.

162 Po druhé Komisia predovšetkým na základe rozsudkov z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia (C-66/02, EU:C:2005:768, body 91 a 92); zo 6. septembra 2006, Portugalsko/Komisia (C-88/03, EU:C:2006:511, bod 91); z 9. júna 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a i./Komisia (C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, bod 114), a z 12. septembra 2007, Taliansko/Komisia (T-239/04 a T-323/04, EU:T:2007:260, body 142 až 144), tvrdí, že keď posudzuje schému pomoci, tak ako v prejednávanej veci, nemusí preukázať existenciu alebo rozsah výhody, ale môže sa obmedziť len na preskúmanie všeobecných znakov schémy pomoci s cieľom overiť, či táto schéma obsahuje prvky pomoci.

163 IFPEN a Francúzska republika poukazujú na neprípustnosť tohto tvrdenia, pričom uvádzajú, že napadnuté rozhodnutie nekvalifikuje spornú záruku ako schému pomoci.

164 Je potrebné konštatovať, že Komisia výslovne nešpecifikovala, či sa jej rozhodnutie týka individuálnej pomoci alebo schémy pomoci. Bez toho, aby bolo potrebné vyjadriť sa k prípustnosti tvrdenia Komisie, ho však treba zamietnuť ako nedôvodné.

165 V tejto súvislosti je vhodné predovšetkým pripomenúť, že podľa článku 1 písm. d) nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, 1999, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339), ktoré s účinnosťou od 14. októbra 2015 nahradilo nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 [ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 248, 2015, s. 9), schéma pomoci je definovaná jednak ako akýkoľvek akt, na základe ktorého bez potreby ďalších vykonávacích opatrení možno udeliť individuálnu pomoc podnikateľom, definovaným v rámci aktu všeobecným a abstraktným spôsobom, a jednak ako akýkoľvek akt, na základe ktorého pomoc, ktorá nie je spojená so špecifickým projektom, sa môže poskytnúť jednému alebo viacerým podnikateľom na neurčité časové obdobie alebo v neurčitej sume. Toto nariadenie vo svojom článku 1 písm. e) definuje individuálnu pomoc ako pomoc, ktorá sa neposkytla na základe schémy pomoci, a pomoc, ktorá sa poskytla na základe schémy pomoci, ale musela byť oznámená.

166 Ďalej je potrebné pripomenúť, že nariadenie č. 659/1999 rozdeľuje individuálnu pomoc a schémy pomoci na existujúcu pomoc a novú pomoc. Podľa článku 1 písm. b) existujúcou pomocou je v podstate pomoc, ktorá už bola preskúmaná Komisiou, alebo pomoc, ktorá sa považuje za preskúmanú, alebo pomoc, ktorá bola zavedená v členských štátoch Únie pred ich pristúpením k Únii a je naďalej uplatniteľná aj po tomto pristúpení. Nová pomoc je definovaná ako všetka ostatná pomoc, to znamená schémy pomoci a individuálna pomoc, ktorá nie je existujúcou pomocou, vrátane úprav existujúcej pomoci.

167 Napokon je potrebné pripomenúť, že nariadenie č. 659/1999 vo svojom článku 2 ods. 1 stanovuje základnú povinnosť oznamovať Komisii každú plánovanú novú pomoc. Za pomoc, „ktorá musí byť oznámená“ v zmysle článku 1 písm. e) nariadenia č. 659/1999 (pozri bod 165 vyššie), tak treba považovať každú novú pomoc. Okrem toho pomoc realizovaná v rozpore s oznamovacou povinnosťou sa považuje za protiprávnu pomoc definovanú v článku 1 písm. f) nariadenia č. 659/1999.

168 So zreteľom na tieto ustanovenia keďže záruku spojenú so statusom EPIC možno považovať za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, treba ju kvalifikovať ako schému pomoci v zmysle druhej časti článku 1 písm. d) nariadenia č. 659/1999.

169 Na jednej strane však opatrením skúmaným v napadnutom rozhodnutí nie je záruka spojená so statusom EPIC vo všeobecnosti, ale transformácia IFPEN na EPIC, v dôsledku ktorej je tomuto podniku poskytnutá štátna záruka spojená s týmto statusom.

170 Na druhej strane táto transformácia vedie k vzniku nového skutkového stavu, v ktorom sa IFPEN stáva príjemcom štátnej záruky spojenej s jej novým statusom, ktorá môže viesť k poskytnutiu výhody pre IFPEN, ktorú je možné kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Na tento nový stav sa vzťahuje oznamovacia povinnosť upravená v článku 2 ods. 1 nariadenia č. 659/1999.

171 Analýza predložená v bodoch 169 a 170 vyššie zodpovedá napadnutému rozhodnutiu, najmä jeho odôvodneniam 256 až 259, v ktorých Komisia uviedla, že transformácia IFPEN na EPIC predstavuje novú pomoc v zmysle článku 1 písm. c) nariadenia č. 659/1999, ktorá podlieha oznamovacej povinnosti. Komisia sa tiež domnievala, že v rozsahu, v akom jej zmena právneho postavenia IFPEN nebola oznámená formálne, ale len pri príležitosti iného konania, francúzske orgány nesplnili túto povinnosť a transformácia IFPEN na EPIC predstavuje protiprávnu pomoc.

172 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je potrebné domnievať sa, že v rozsahu, v akom transformáciu IFPEN na EPIC možno kvalifikovať ako štátnu pomoc, predstavuje pomoc poskytnutú na základe schémy pomoci, ktorá musí byť oznámená, t. j. individuálnu pomoc v zmysle článku 1 písm. e) nariadenia č. 659/1999.

173 Komisia teda vo vyjadrení k žalobe nesprávne kvalifikuje toto opatrenie ako schému pomoci. Komisia podobne na základe judikatúry uvedenej v bode 162 vyššie, ktorá sa týka všeobecných schém pomoci uvedených v prvej časti článku 1 písm. d) nariadenia č. 659/1999, neodôvodnene tvrdí, že vzhľadom na to, že transformácia IFPEN na EPIC predstavuje schému, nemusí na účely jej kvalifikovania ako štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ preukázať existenciu alebo rozsah výhody, ktorú IFPEN získava zo záruky spojenej s postavením EPIC, ale môže sa obmedziť len na preskúmanie všeobecných znakov tejto záruky.

174 Po tretie Komisia trvá na potrebe rozlišovania medzi preukázaním existencie výhody a výpočtom tejto výhody, pričom tvrdí, že v napadnutom rozhodnutí vykonala odhad „trhovej hodnoty“ záruky poskytnutej IFPEN nie preto, aby preukázala existenciu výhody, ktorá už bola dokázaná, ale preto, že sa snažila kvantifikovať túto výhodu s cieľom posúdiť jej zlučiteľnosť s vnútorným trhom. Prístup, ktorý zaujala v napadnutom rozhodnutí, tak spočíval v čo možno najpresnejšom zistení účinkov, ktoré už dotknutá štátna záruka mala na kapitálové trhy a zároveň na vzťahy s inými veriteľmi IFPEN, vykonaním odhadu „nákladov na krytie rizika ekvivalentného“ riziku neplatenia zo strany dlžníka.

175 Na pojednávaní Komisia tvrdila, že tento odhad vykonala na základe dostupných nástrojov porovnania, ako sú faktoringové zmluvy v prípade vzťahov IFPEN s dodávateľmi a záruka za riadne plnenie zmluvy v prípade vzťahov so zákazníkmi, aby mohla konštatovať zlučiteľnosť dotknutej záruky. Podľa Komisie v prípade neobmedzenej záruky, ktorej hodnotu nemožno zmerať, nemá inú možnosť než kvalifikovať túto záruku ako nezlučiteľnú pomoc.

176 V tejto súvislosti treba uviesť, že Komisia nespresňuje, čo rozumie pod výrazmi „výhoda, ktorá už bola dokázaná“ a „účinky, ktoré už dotknutá štátna záruka mala“. Zdá sa však, že ide o inú výhodu ako tú, ktorej existencia bola konštatovaná v odôvodneniach 214 a 236 napadnutého rozhodnutia. Komisia tak svojím tvrdením podľa všetkého hovorí, že výhoda, ktorú IFPEN získala na základe záruky vyplývajúcej z jej statusu EPIC, vyplývala zo samotnej bezplatnosti tejto záruky a odhadom „trhovej hodnoty“ tejto záruky sa snažila stanoviť práve výšku poplatku, ktorý by IFPEN mala zaplatiť štátu.

177 Toto tvrdenie nemožno prijať jednak v rozsahu, v akom je v rozpore so samotným znením napadnutého rozhodnutia, najmä jeho odôvodneniami 214 a 236, v ktorých Komisia definuje skutočnú hospodársku výhodu, ktorú IFPEN údajne získala vo svojich vzťahoch s dodávateľmi a zákazníkmi.

178 Navyše z odôvodnení 192, 193 a 194 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia sa v rozpore so svojimi tvrdeniami uvedenými vo vyjadrení k žalobe v napadnutom rozhodnutí, osobitne v jeho kapitole 7.1.4, nazvanej „Existencia selektívnej výhody pre skupinu [IFPEN]“, skutočne zaoberala preukázaním a výpočtom výhody, ktorá vznikla pre IFPEN v jej vzťahoch s jej veriteľmi, v danom

prípade bankovými a finančnými inštitúciami, dodávateľmi a zákazníkmi, ktorí sa môžu dovolávať štátnej záruky v prípade neplatenia, a nie odhadom trhovej hodnoty záruky bezplatne poskytnutej IFPEN alebo výšky poplatku, ktorý by IFPEN mala zaplatiť štátu za túto záruku. Tvrdenie Komisie rozvinuté v jej vyjadreniach pred Všeobecným súdom, ktoré nie je v súlade s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, teda len prehlbuje zmätok v súvislosti s metodikou, ktorú Komisia zvolila na preukázanie existencie hospodárskej výhody, ktorú mohla IFPEN získať z dotknutej záruky.

179 Ako taktiež vyplýva z bodu 129 vyššie, toto tvrdenie je nesprávne aj z právneho hľadiska v rozsahu, v akom sa zakladá na konštatovaní, podľa ktorého dotknutá záruka nutne predstavuje štátnu pomoc len na základe samotnej jej bezplatnosti, čiže nie je potrebné preskúmať vplyv tejto záruky na vzťahy, s ktorými súvisí.

180 Všeobecný súd nepresvedčilo ani tvrdenie, ktoré Komisia uviedla na pojednávaní, keďže sa obmedzuje na zjavne nesprávne konštatovanie, podľa ktorého sa Komisia môže vyjadriť k zlučiteľnosti opatrenia dokonca ešte pred tým, než preukáže, že predstavuje pomoc.

181 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že pokiaľ ide o existenciu výhody, ktorú mohla IFPEN získať z dotknutej záruky vo svojich vzťahoch s dodávateľmi, Komisia neuniesla dôkazné bremeno, ako je definované judikatúrou citovanou v bode 71 vyššie. Pokiaľ ide o existenciu takejto výhody vo vzťahoch medzi IFPEN a jej zákazníkmi, Komisia neuniesla dôkazné bremeno ani nesplnila svoju povinnosť odôvodnenia, ako ju vykladá judikatúra citovaná v bode 130 vyššie.

O výhode v súvislosti so vzťahmi medzi IFPEN a bankovými a finančnými inštitúciami

182 V bode 79 vyššie už bolo uvedené, že pokiaľ ide o vzťahy s bankovými a finančnými inštitúciami, Komisia dospela k záveru, že v období rokov 2006 až 2010 IFPEN nezískala skutočnú hospodársku výhodu z dôvodu svojho statusu EPIC. Inými slovami podľa Komisie možná výhoda, ktorá podniku mohla plynúť z neobmedzenej záruky vo forme úrokových sadzieb pôžičiek výhodnejších, ako boli trhové sadzby, sa v danom období neuplatnila (odôvodnenie 199 napadnutého rozhodnutia).

183 Tento záver sa však podľa Komisie týka len minulosti, keďže nemôže predvídať budúce správanie trhových subjektov, ani vývoj, pokiaľ ide o ich vnímanie vplyvu štátnej záruky na riziko neplatenia záväzkov zo strany IFPEN. Práve z toho dôvodu uložila Francúzskej republike povinnosť, aby jej v rámci výročných správ poskytovala informácie týkajúce sa úrovne a podmienok zadlženia IFPEN a predložila dôkaz o tom, že uvedené podmienky sú v súlade s trhovými podmienkami (odôvodnenie 200 napadnutého rozhodnutia).

184 Komisia na pojednávaní tvrdila, že možnosť, že dotknutá záruka bude viesť k vzniku výhody vo vzťahoch medzi IFPEN a inštitucionálnymi veriteľmi, vyplýva z článku stanov IFPEN, ktorý ju oprávňuje získavať pôžičky. Keďže tento článok bol zakotvený v stanovách IFPEN už v čase prijatia napadnutého rozhodnutia, vznik výhody v budúcnosti nie je možné vylúčiť.

185 V prvej časti tretieho žalobného dôvodu vo veci T-479/11 Francúzska republika spochybňuje, že by pre IFPEN mohla v budúcnosti vzniknúť výhoda vyplývajúca zo štátnej záruky. Preto sa domnieva, že povinnosť poskytovať Komisii informácie týkajúce sa úrovne a podmienok zadlženia IFPEN je neodôvodnená.

186 Žalobkyne na pojednávaní takisto tvrdili, že podľa príslušnej právnej úpravy, a to článku 12 zákona č. 2010/1645 z 28. decembra 2010 o plánovaní verejných financií na roky 2011 až 2014 (JORF z 29. decembra 2010, s. 22868), IFPEN nemôže získať od úverovej inštitúcie pôžičku so splatnosťou dlhšou ako dvanásť mesiacov. Komisia sa odvolávala na neprípustnosť tohto tvrdenia, pričom uviedla, že francúzske orgány nepoukázali na znenie tohto zákona v priebehu konania vo veci formálneho zisťovania.

187 Medzi účastníkmi konania je v tejto súvislosti nesporné jednak to, že v prejednávanej veci sa Komisia môže v súvislosti so vzťahmi medzi IFPEN a bankovými a finančnými inštitúciami, ktoré jej poskytujú pôžičky, odvolávať na vyvrátiteľnú domnienku stanovenú v rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217, body 98 a 99), podľa ktorej implicitná a neobmedzená štátna záruka vyplývajúca zo statusu EPIC spôsobí zlepšenie finančného postavenia podniku príjemcu znížením nákladov, ktoré obvykle zaťažujú jeho rozpočet.

188 Takisto je preukázané, že v prípade IFPEN bola vyvrátiteľná domnienka v zmysle rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), vyvrátená.

189 Komisia totiž v napadnutom rozhodnutí konštatovala, že od transformácie IFPEN na EPIC v júli 2006 do konca obdobia skúmaného v napadnutom rozhodnutí, t. j. do konca roka 2010, IFPEN nemala zo svojho právneho postavenia EPIC nijakú skutočnú hospodársku výhodu vo forme výhodnejších úverových podmienok, ktoré by jej poskytli bankové a finančné inštitúcie. V tejto súvislosti Komisia preukázala, že pokiaľ ide o dobu splatnosti pôžičiek dlhšiu ako jeden rok, IFPEN v období od zmeny svojho právneho postavenia do konca roka 2009 nevyužila pôžičku od úverovej inštitúcie. Komisia poukázala len na jednu pôžičku so splatnosťou kratšou ako jeden rok v roku 2009, v zanedbateľnej výške a so sadzbou vyššou ako bola sadzba porovnateľnej pôžičky, ktorú IFPEN získala v roku 2005, čiže v období, keď sa na ňu ešte nevzťahovala štátna záruka. Pokiaľ ide o rok 2010, Komisia konštatovala, že IFPEN prijala štyri návrhy úverových liniek, ktorých podmienky boli rovnaké ako podmienky, ktoré IFPEN dojednávala pred zmenou svojho právneho postavenia v roku 2006 (odôvodnenia 196 až 198).

190 Z preskúmania Komisie tak vyplýva, že transformácia IFPEN na EPIC nemala v skúmanom období nijaký vplyv na jej vzťahy s bankovými a finančnými inštitúciami.

191 V rámci vzťahov medzi IFPEN a bankovými a finančnými inštitúciami v období rokov 2006 až 2010 preto nie je možné kvalifikovať implicitnú a neobmedzenú štátnu záruku vyplývajúcu z právneho postavenia IFPEN ako inštitúcie EPIC, ktorá neposkytla nijakú výhodu výlučne v prospech tohto podniku, ako štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

192 Pri neexistencii konštatovania existencie štátnej pomoci nie je povinnosť uložená Francúzskej republike poskytovať Komisii informácie týkajúce sa úrovne a podmienok zadlženia IFPEN alebo predložiť dôkaz o tom, že uvedené podmienky sú v súlade s trhovými podmienkami, ničím odôvodnená.

193 Pokiaľ ide o možnosť Komisie odvolávať sa na vyvrátiteľnú domnienku v zmysle rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), aby mohla považovať dotknutú záruku za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ v prospech IFPEN, keďže jej môže poskytnúť výhodu v budúcnosti, v dôsledku čoho by bola odôvodnená povinnosť uložená Francúzskej republike poskytovať Komisii informácie týkajúce sa úrovne a podmienok zadlženia IFPEN alebo predložiť dôkaz o tom, že uvedené podmienky sú v súlade s trhovými podmienkami, je potrebné domnievať sa, že ak už bola vyvrátiteľná domnienka, akou je domnienka stanovená v rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), vyvrátená, nemožno sa jej znova dovolávať, ak nedošlo k podstatnej zmene okolností, za akých bola vyvrátená.

194 V prejednávanej veci zo spisu vyplýva, že podľa Komisie možnosť, že dotknutá záruka bude viesť k vzniku výhody pre IFPEN, vyplýva zo skutočnosti, že táto inštitúcia môže využiť úverový trh a získať pôžičky na svoje financovanie. Práve táto možnosť zadlžiť sa odôvodňuje uplatnenie domnienky o existencii výhody.

195 Úplným preskúmaním podmienok úverov, ktoré IFPEN získala alebo jej boli ponúknuté, sa však jednak preukázalo, že v období, na ktoré sa preskúmanie vzťahovalo, bolo zadlženie tejto inštitúcie takmer nulové, keďže uzavrela zmluvu len na jednu pôžičku v zanedbateľnej výške s krátkodobou splatnosťou. Taktiež ako vyplýva z odôvodnení 197 a 198 napadnutého rozhodnutia, tak podmienky tejto pôžičky,

ako aj podmienky úverových liniek ponúknutých IFPEN zodpovedali trhovým podmienkam, čo dokazuje, že jej transformácia na EPIC nemala nijaký vplyv na jej vzťahy s bankovými a finančnými inštitúciami. Za týchto okolností sa Komisia nemôže dovolávať len stanovami uvedenej možnosti zadlžiť sa, aby sa mohla domnievať, že budúcu výhodu IFPEN je možné preukázať prostredníctvom domnienky.

196 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že Komisia tým, že uložila Francúzskej republike povinnosť poskytovať jej informácie týkajúce sa úrovne a podmienok zadlženia IFPEN alebo predložiť dôkaz o tom, že uvedené podmienky sú v súlade s trhovými podmienkami, porušila článok 107 ods. 1 ZFEÚ, pričom nie je potrebné vyjadriť sa k prípustnosti tvrdenia, ktoré žalobkyne uviedli na pojednávaní, založeného na zákonnom zákaze IFPEN zadlžovať sa.

197 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že Komisii sa v napadnutom rozhodnutí nepodarilo preukázať existenciu výhody, ktorú IFPEN mohla získať zo štátnej záruky spojenej s jej právnym postavením EPIC. Jednak pokiaľ ide o vzťahy IFPEN s bankovými a finančnými inštitúciami, Komisia výslovne vylúčila existenciu skutočnej výhody v období od transformácie tohto podniku na EPIC do roku 2010 a za okolností prejednávanej veci sa na účely preukázania existencie tejto výhody v budúcnosti nemôže dovolávať domnienky, ktorú Súdny dvor stanovil vo svojom rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217). Jednak pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a dodávateľmi a zákazníkmi, z úvah uvedených v bodoch 95 až 131 vyššie vyplýva, že dotknutá záruka nemôže poskytnúť IFPEN výhodu, ktorú Komisia definovala v odôvodneniach 214 a 236 napadnutého rozhodnutia.

198 Z toho vyplýva, že treba prijať prvú časť druhého žalobného dôvodu a štvrtý žalobný dôvod vo veci T-157/12, ako aj druhú časť prvého žalobného dôvodu a prvú časť tretieho žalobného dôvodu vo veci T-479/11, pokiaľ ide o existenciu výhody, ktorá vznikla pre IFPEN z dôvodu dotknutej záruky, a konštatovať, že Komisia nesprávne kvalifikovala uvedenú záruku ako štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, pričom nie je potrebné preskúmať ostatné žalobné dôvody a tvrdenia predložené žalobkyňami.

O rozsahu zrušenia

199 Zo záveru uvedeného v bode 198 vyššie vyplýva, že je potrebné zrušiť napadnuté rozhodnutie. Keďže výrok napadnutého rozhodnutia je komplexný, treba preskúmať rozsah tohto zrušenia.

200 Komisia najskôr v článku 1 ods. 1 napadnutého rozhodnutia konštatovala, že udelenie statusu EPIC inštitúcii IFPEN jej poskytlo neobmedzenú štátnu záruku na všetky jej činnosti. Ďalej v článku 1 ods. 2 napadnutého rozhodnutia Komisia vyvodila dôsledky zo svojich pripomienok uvedených v odôvodnení 190 tohto rozhodnutia a domnievala sa, že pokrytie nehospodárskych činností IFPEN štátnou zárukou nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

201 Napokon ostatné ustanovenia výroku napadnutého rozhodnutia sa vzťahujú na závery Komisie týkajúce sa pokrytia hospodárskych činností IFPEN dotknutou zárukou, konkrétne jednak prevodov technológií na dcérske spoločnosti Axens, Prosernat a Beicip-Franlab vo výhradných oblastiach ich činnosti a jednak služieb v oblasti zmluvného výskumu a iných služieb vykonávaných v prospech tretích osôb a dcérskych spoločností. Komisia sa domnievala, že pokrytie týchto činností dotknutou zárukou predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (článok 1 ods. 4 a 5 napadnutého rozhodnutia), s výnimkou činnosti prevodu technológií na základe zmluvy uzavretej medzi IFPEN a spoločnosťou Beicip-Franlab (článok 1 ods. 3 napadnutého rozhodnutia). Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, najmä z jeho odôvodnení 243, 247 a 250 vyplýva, že táto výnimka je v podstate daná skutočnosťou, že povaha existujúcich vzťahov medzi IFPEN a Beicip-Franlab bráni prípadnému prenosu výhody, ktorú by IFPEN získala z dotknutej záruky, na túto dcérsku spoločnosť.

202 Pokiaľ ide o činnosti, v prípade ktorých Komisia konštatovala existenciu štátnej pomoci, články 4 až 12 napadnutého rozhodnutia v podstate vymenúvajú súbor podmienok, ktoré musia Francúzska republika a IFPEN splniť, aby sa štátna pomoc mohla považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Pokiaľ ide o činnosť prevodu technológií na základe zmluvy medzi IFPEN a Beicip-Franlab, článok 2 napadnutého rozhodnutia ukladá Francúzskej republike povinnosť oznamovať Komisii zmeny a doplnenia tejto zmluvy, pokiaľ tieto zmeny a doplnenia nevylúčia existenciu štátnej pomoci.

203 IFPEN a Francúzska republika v žalobách navrhujú, aby sa napadnuté rozhodnutie zrušilo v celom rozsahu.

204 Vo svojich listoch z 5. mája 2014, spomenutých v bode 36 vyššie, v ktorých sa vyjadrili k dôsledkom, ktoré je potrebné vyvodiť z rozsudku z 3. apríla 2014, La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), však žalobkyne vzali späť žalobné dôvody týkajúce sa existencie implicitnej a neobmedzenej štátnej záruky vyplývajúcej z pojmu EPIC (pozri body 36 a 54 vyššie).

205 Okrem toho dôvody, ktoré žalobkyne uvádzajú vo svojich žalobách, smerujú len k zrušeniu napadnutého rozhodnutia jednak v rozsahu, v akom konštatuje, že pokrytie hospodárskych činností IFPEN dotknutou zárukou predstavuje štátnu pomoc, ktorá bola prenesená aj na dcérske spoločnosti IFPEN, a jednak v rozsahu, v akom vyvodzuje dôsledky z tohto konštatovania uložením rôznych oznamovacích povinností Francúzskej republike a IFPEN (pozri body 43, 45 a 48 až 51 vyššie).

206 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy, ako aj na výsledok preskúmania týchto žalôb je potrebné zrušiť napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom kvalifikuje záruku vyplývajúcu zo statusu spoločnosti IFPEN ako inštitúcie EPIC ako štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ako aj v rozsahu, v akom určuje dôsledky vyplývajúce z tejto kvalifikácie, a zamietnuť žaloby v zostávajúcej časti.

O trovách

207 Podľa článku 134 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu je účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Odsek 3 tohto článku stanovuje, že ak mali účastníci konania úspech len v časti predmetu konania, každý z nich znáša svoje vlastné trovy konania. Ak sa to však zdá oprávnené vzhľadom na okolnosti prípadu, Všeobecný súd môže rozhodnúť, že účastník konania znáša svoje vlastné trovy konania a je povinný nahradiť časť trov konania druhého účastníka.

208 V prejednávanej veci tak žalobkyne, ako aj Komisia mali úspech len v časti predmetu konania, keďže Všeobecný súd čiastočne zrušil napadnuté rozhodnutie a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Je teda potrebné rozhodnúť, že Komisia znáša dve tretiny svojich vlastných trov konania v každej z vecí a je povinná nahradiť dve tretiny trov konania každej žalobkyne v oboch spojených veciach. Francúzska republika znáša jednu tretinu svojich vlastných trov konania a je povinná nahradiť jednu tretinu trov konania Komisie vo veci T-479/11. IFPEN taktiež znáša jednu tretinu svojich vlastných trov konania a je povinná nahradiť jednu tretinu trov konania Komisie vo veci T-157/12.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma komora),

rozhodol a vyhlásil:

1. **Článok 1 ods. 3 až 5, ako aj články 2 až 12 rozhodnutia Komisie 2012/26/EÚ z 29. júna 2011 o štátnej pomoci C 35/08 (ex NN 11/2008), ktorú Francúzsko poskytlo verejnej inštitúcii Institut français du pétrole, sa zrušujú.**

2. **V zostávajúcej časti sa žaloby zamietajú.**

3. **Európska komisia znáša dve tretiny svojich vlastných trov konania vo veciach T-479/11 a T-157/12 a je povinná nahradiť dve tretiny trov konania Francúzskej republiky a inštitúcie IFP Énergies nouvelles.**

4. **Francúzska republika znáša jednu tretinu svojich vlastných trov konania a je povinná nahradiť jednu tretinu trov konania Komisie vo veci T-479/11.**

5. **Inštitúcia IFP Énergies nouvelles znáša jednu tretinu svojich vlastných trov konania a je povinná nahradiť jednu tretinu trov konania Komisie vo veci T-157/12.**

Gratsias Kăncheva Wetter

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 26. mája 2016.

Podpisy

Obsah

Okolnosti predchádzajúce sporu 2

Konanie a návrhy účastníkov konania 7

Právny stav 8

O žalobných dôvodoch založených na porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktoré sa týkajú existencie a výpočtu výhody pre IFPEN 10

O výhode v súvislosti so vzťahmi medzi IFPEN a jej dodávateľmi a zákazníkmi 11

O výhode v súvislosti so vzťahmi medzi IFPEN a bankovými a finančnými inštitúciami 28

O rozsahu zrušenia 30

O trovách 31